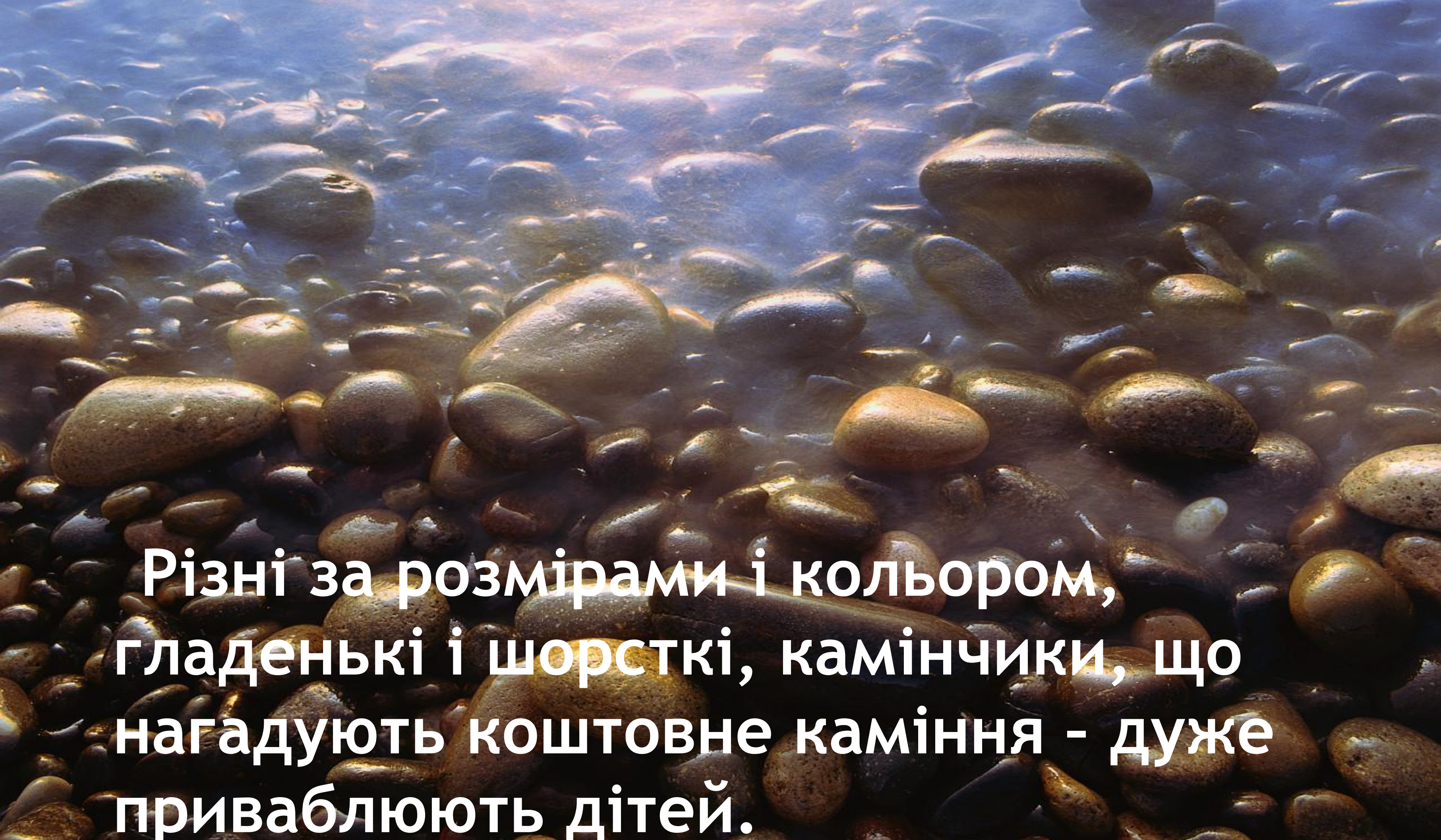
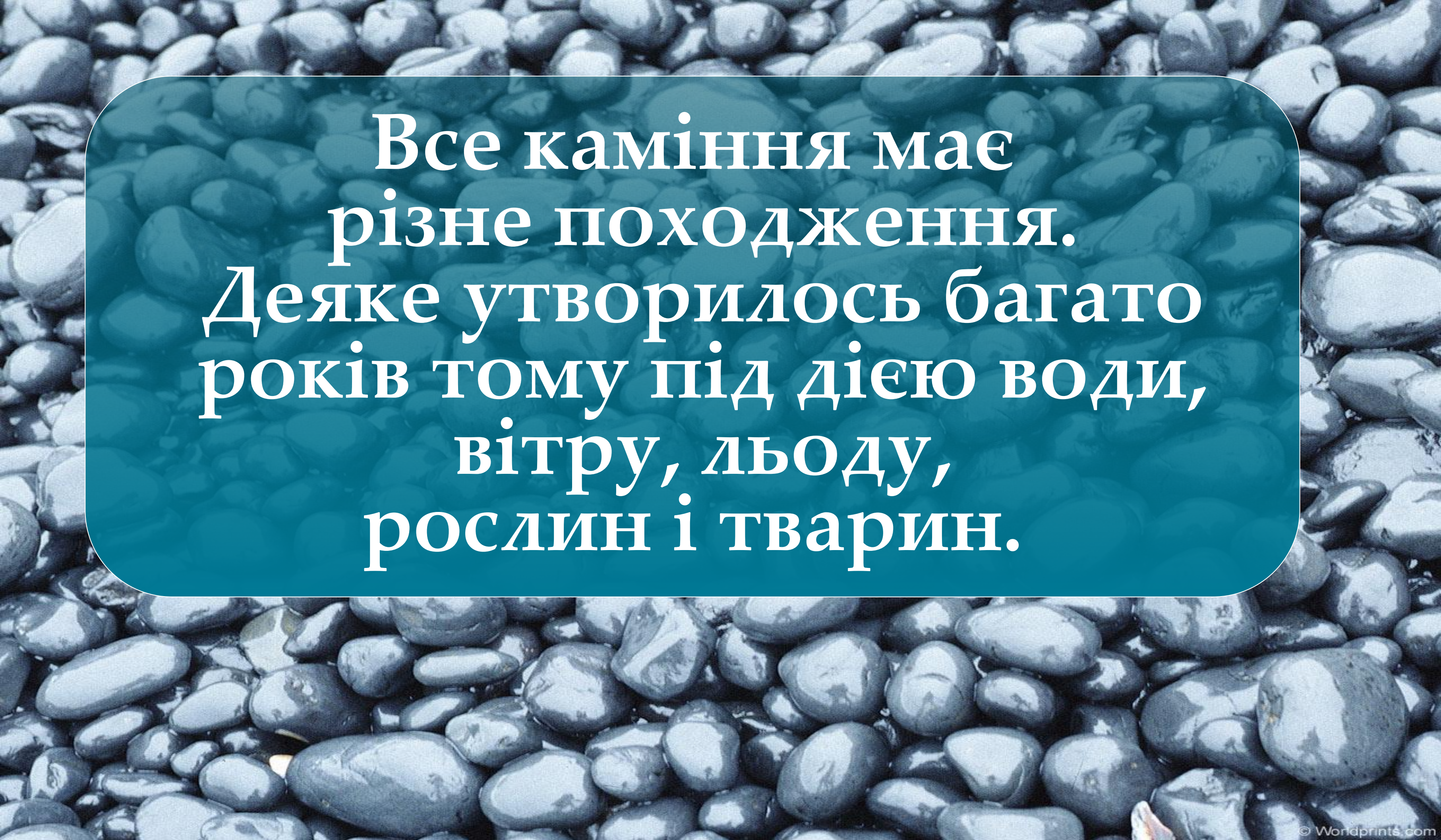

A decorative pattern of squares in two shades of blue is located on the left side of the slide. It consists of a vertical column of squares, with some squares offset to the right, creating a staggered effect. The squares vary in size and are arranged in a way that suggests a grid or a structured layout.

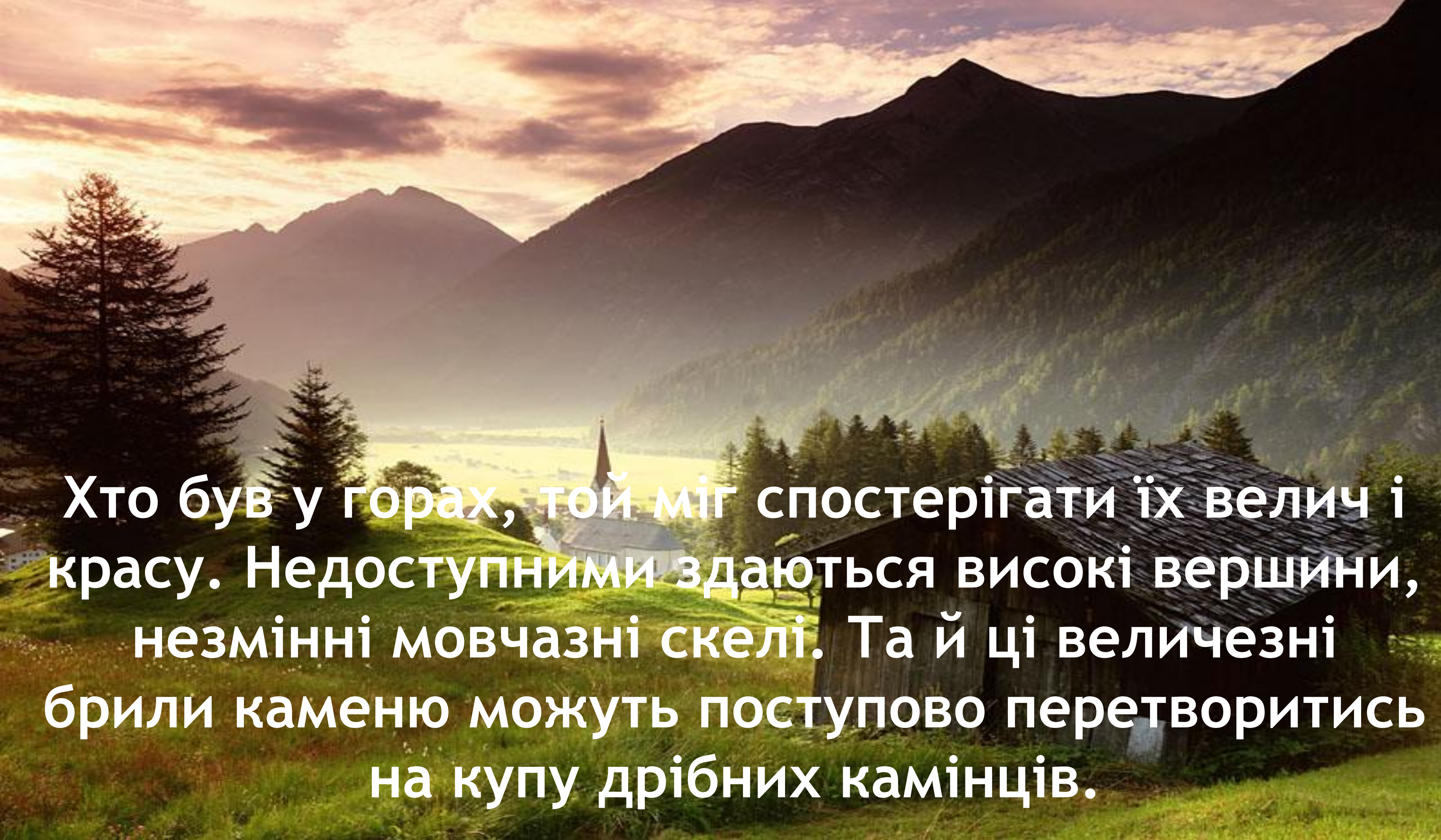
Корисні копалини в рідному краї

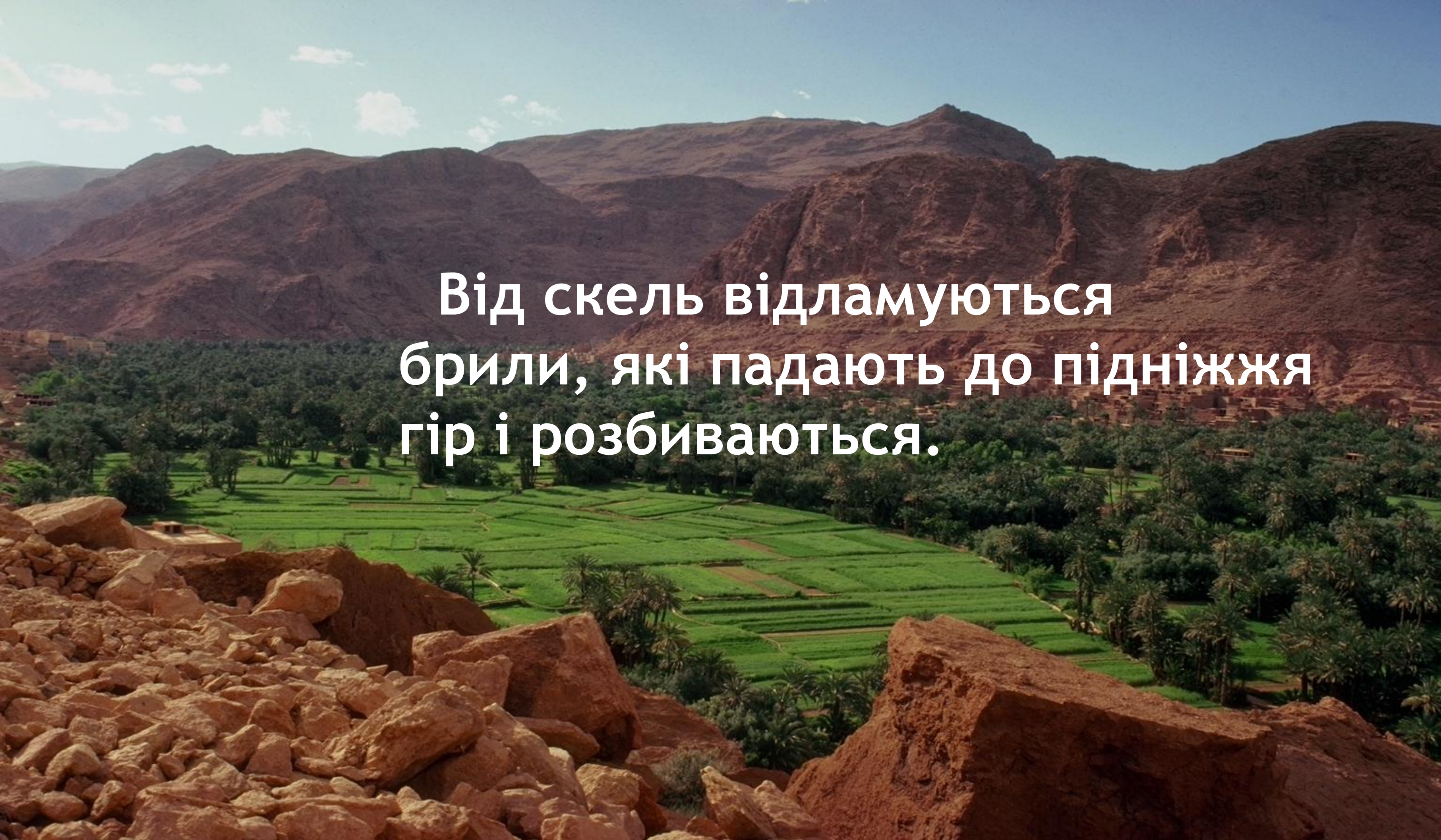
Різнi за розмірами i кольором,
гладенькi i шорсткi, камiнчики, що
нагадують коштовне камiння - дуже
приваблюють дiтей.

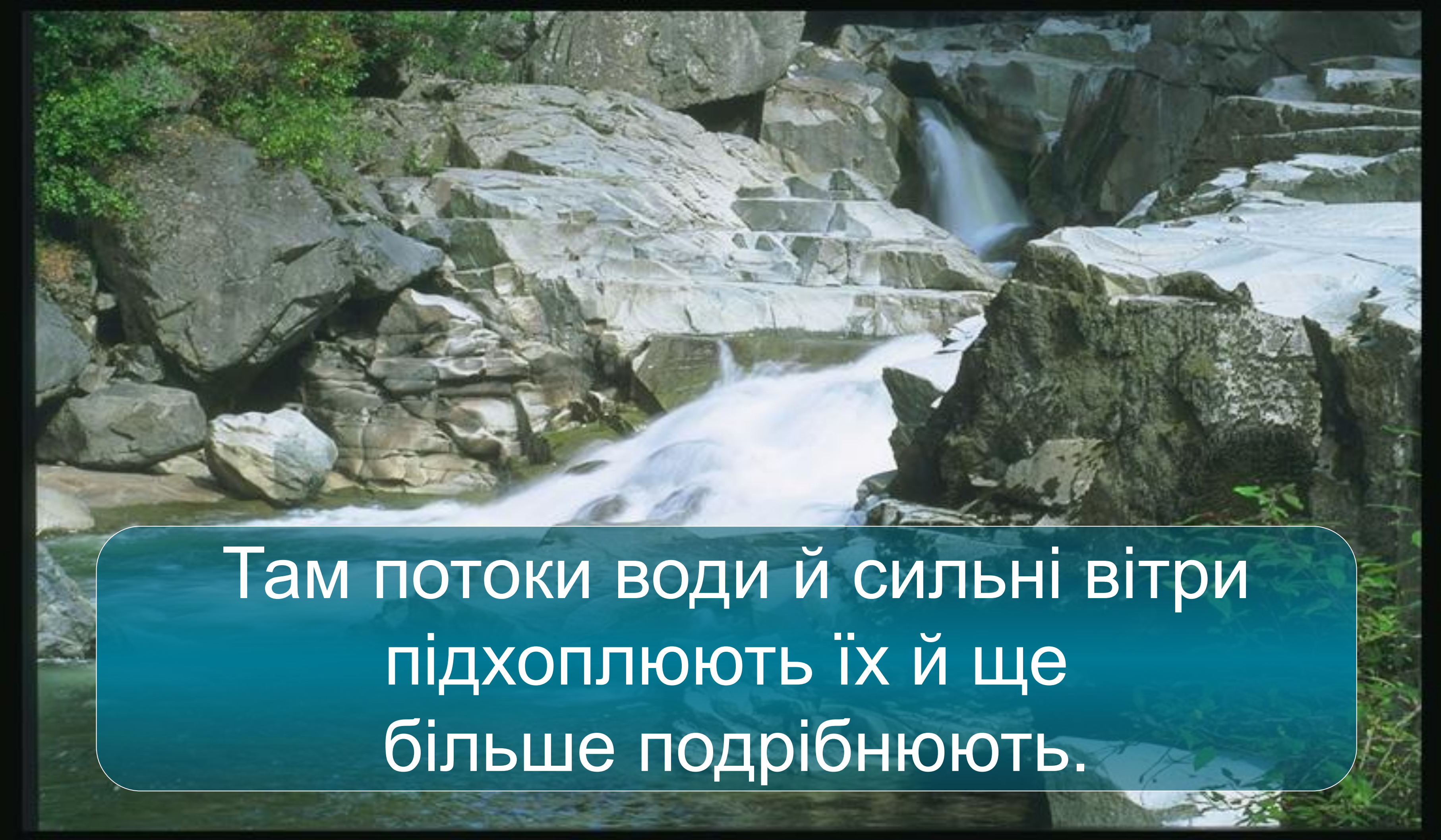
Все каміння має
різне походження.
Деяке утворилось багато
років тому під дією води,
вітру, льоду,
рослин і тварин.

Хто був у горах, той міг спостерігати їх велич і красу. Недоступними здаються високі вершини, незмінні мовчазні скелі. Та й ці величезні брили каменю можуть поступово перетворитись на купу дрібних камінців.

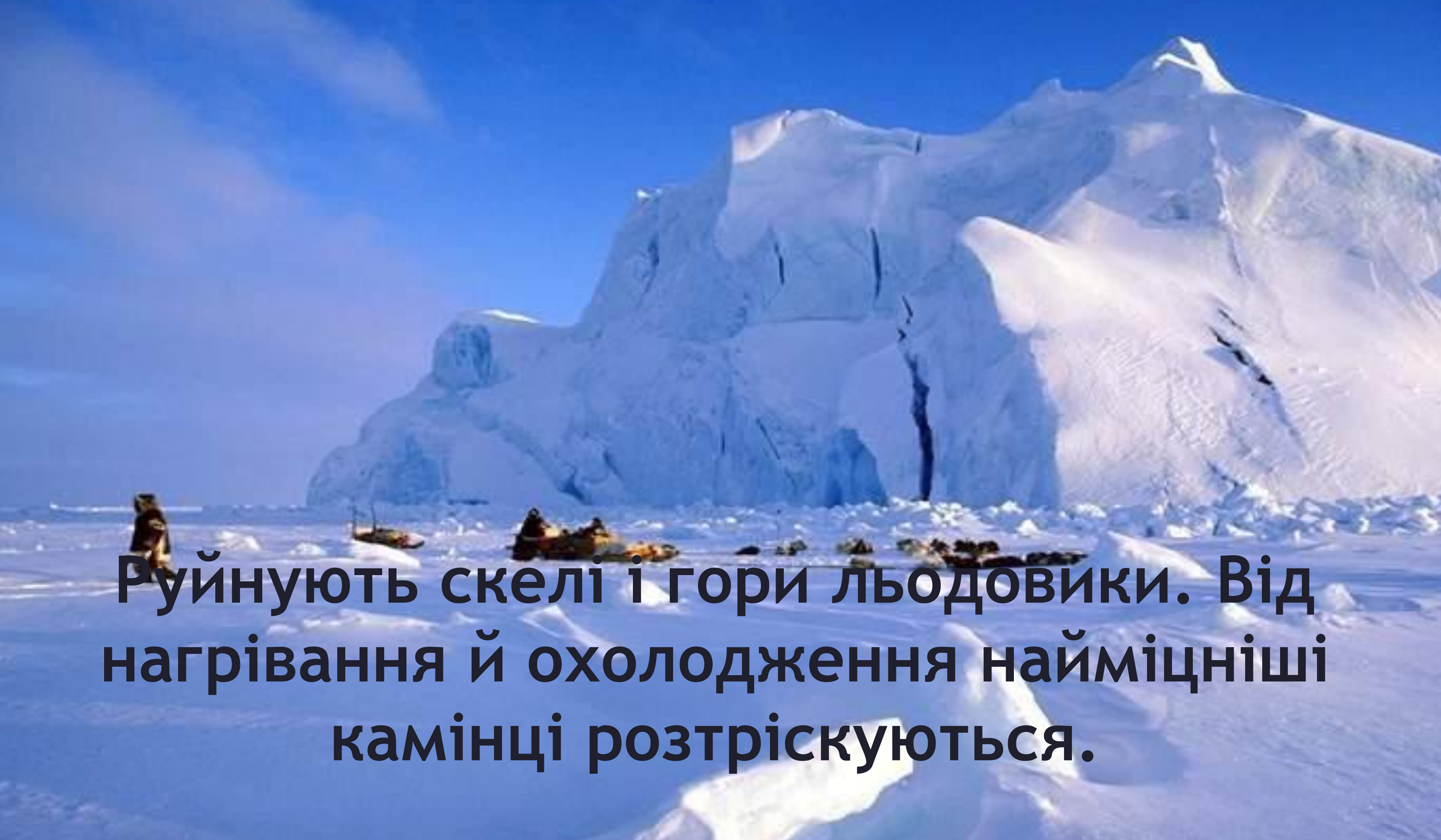
Від скель відламуються
брили, які падають до підніжжя
гір і розбиваються.

Там потоки води й сильні вітри
підхоплюють їх й ще
більше подрібнюють.

**Так найтвердіші скелі з часом
руйнуються.
Вітер вивітрює породи.**

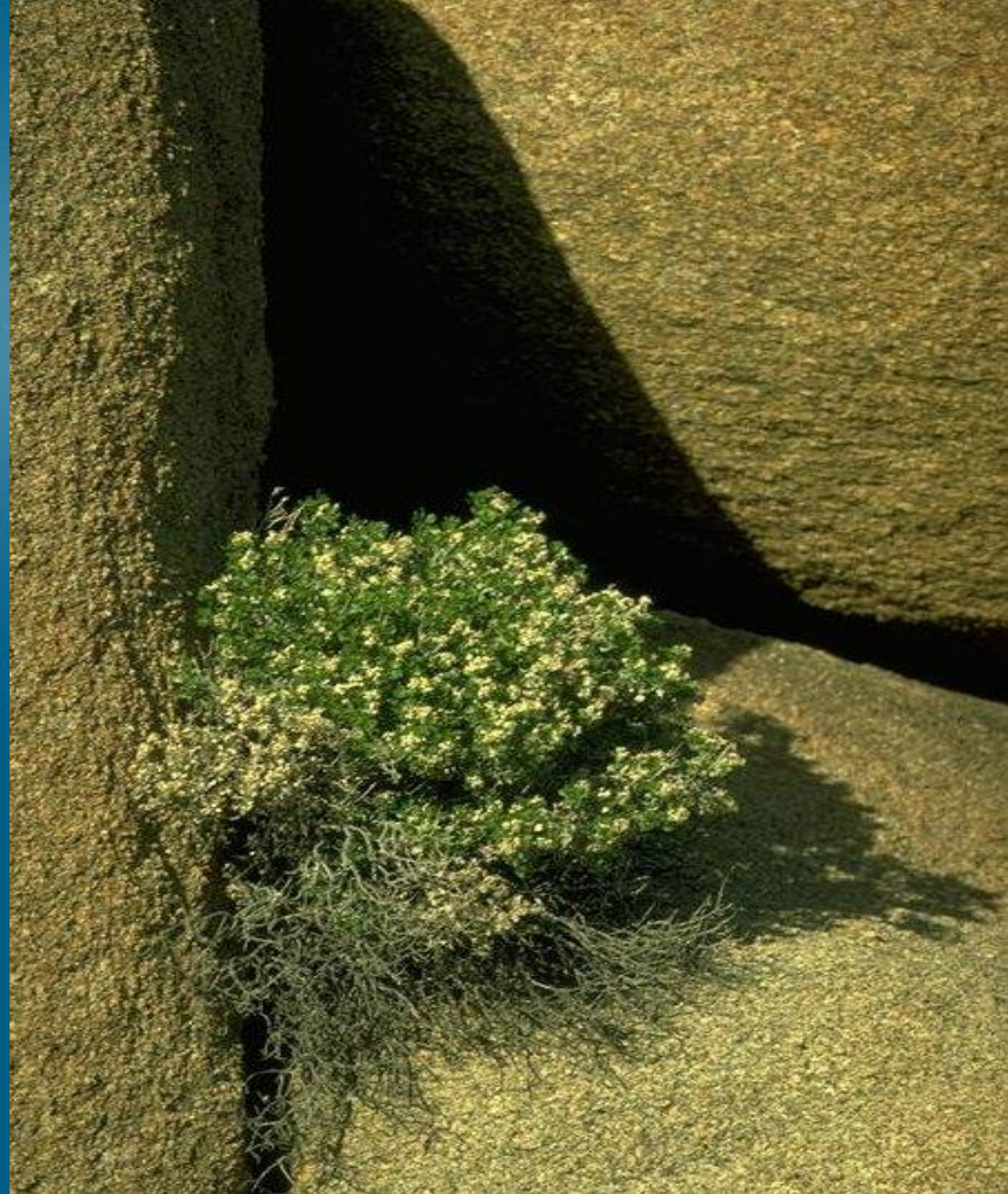

Руйнують скелі і гори льодовики. Від нагрівання й охолодження найміцніші камінці розтріскуються.

В тріщини
потрапляє вода,
замерзає,
перетворюючись
на лід і знову -
ще більша
тріщина.

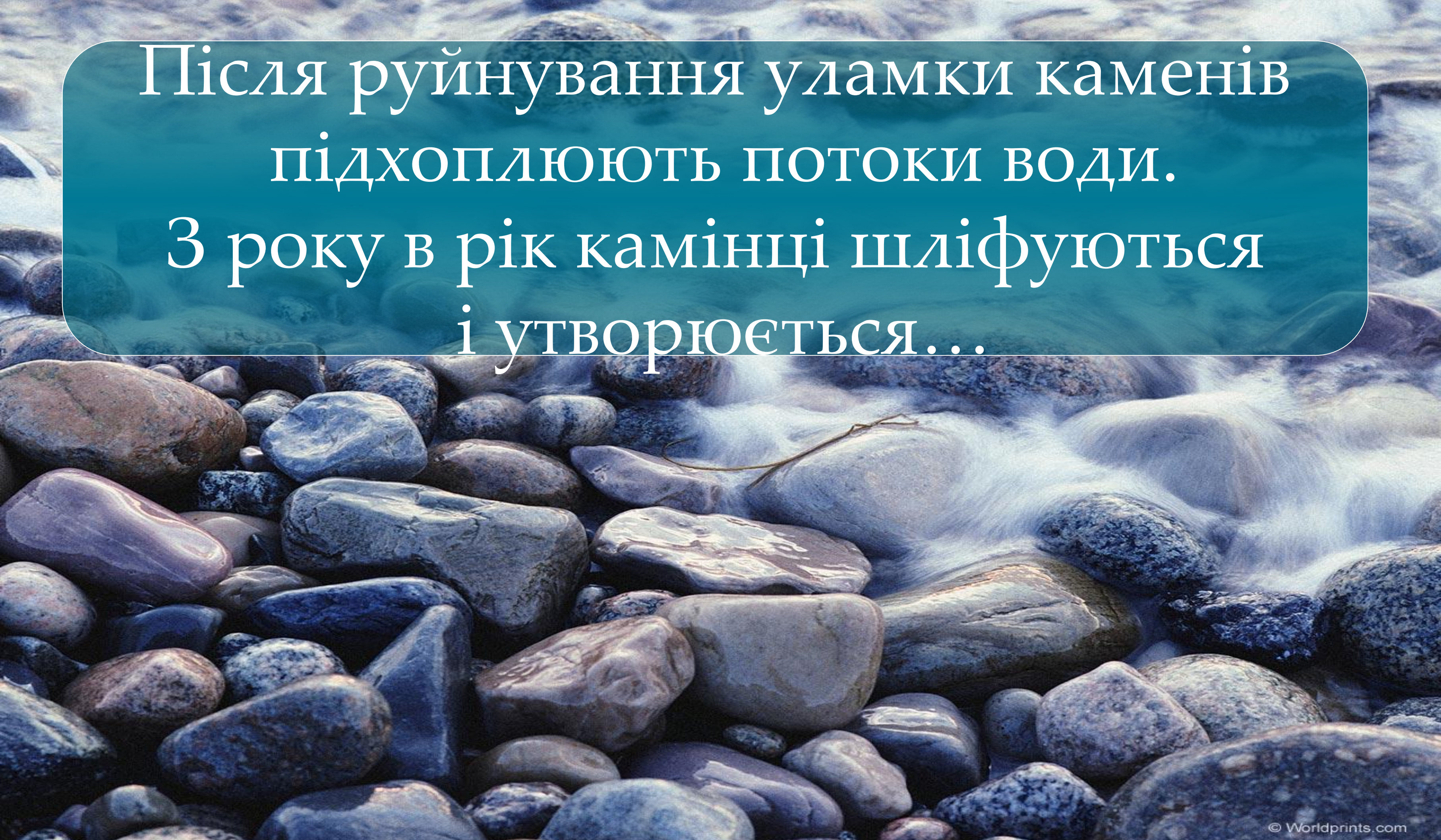
В тріщини
потрапляє
насіння рослин.
Воно проростає
і своїм корінням
теж руйнує
скелі.

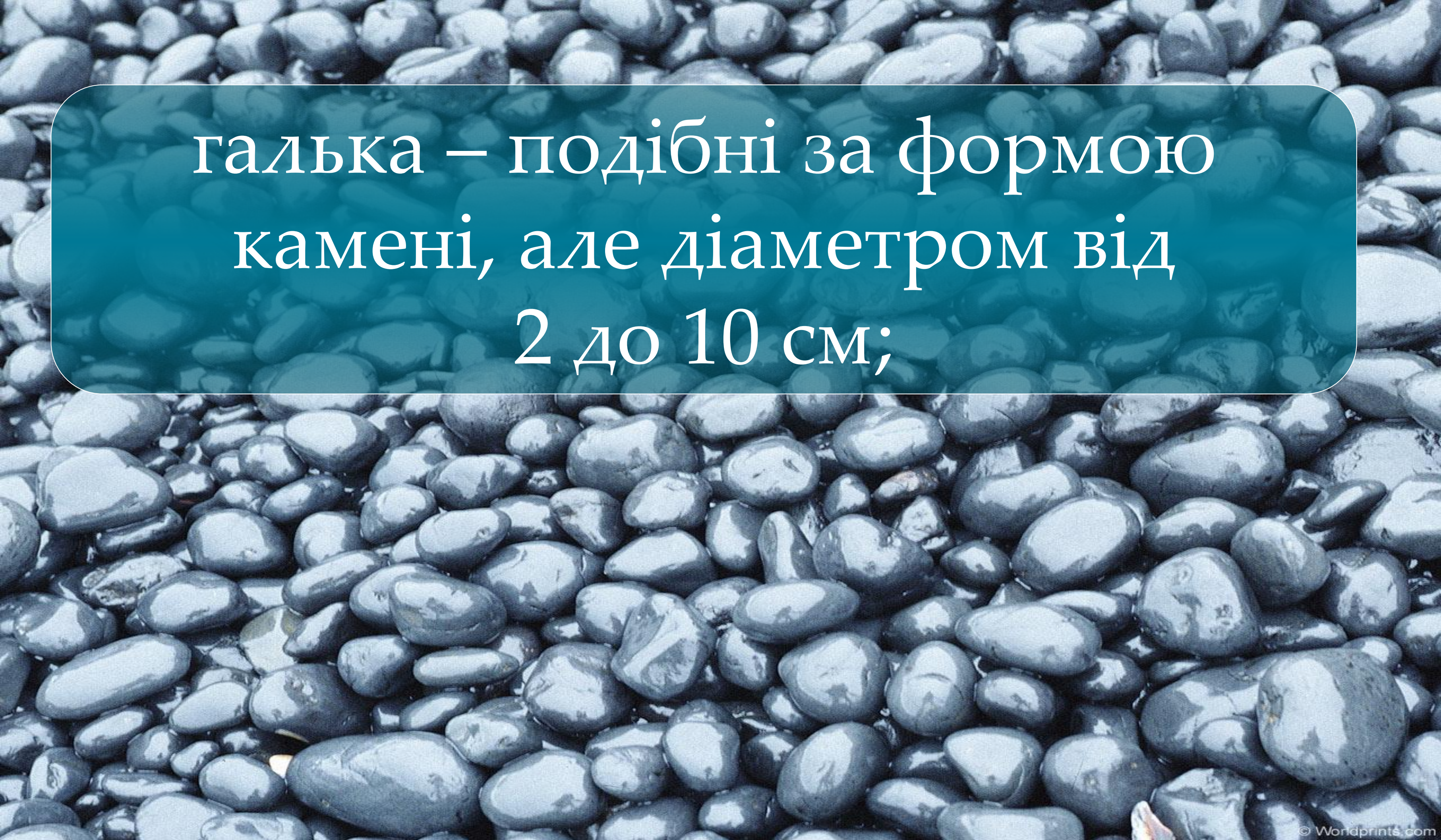
Руйнування гірських
порід називають
вивітрюванням.

Вивітрювання - це не
тільки робота сонячних
променів, вітру та води.
Лишайники руйнують
цілі скелі, виділяючи на
них кислоту.

Після руйнування уламки каменів
підхоплюють потоки води.
З року в рік камінці шліфуються
і утворюється...

гравій – заокруглені камінці
діаметром до 2 см;

галька – подібні за формою
камені, але діаметром від
2 до 10 см;

валуни – заокруглені камені
великих розмірів, більше
20 см в діаметрі.

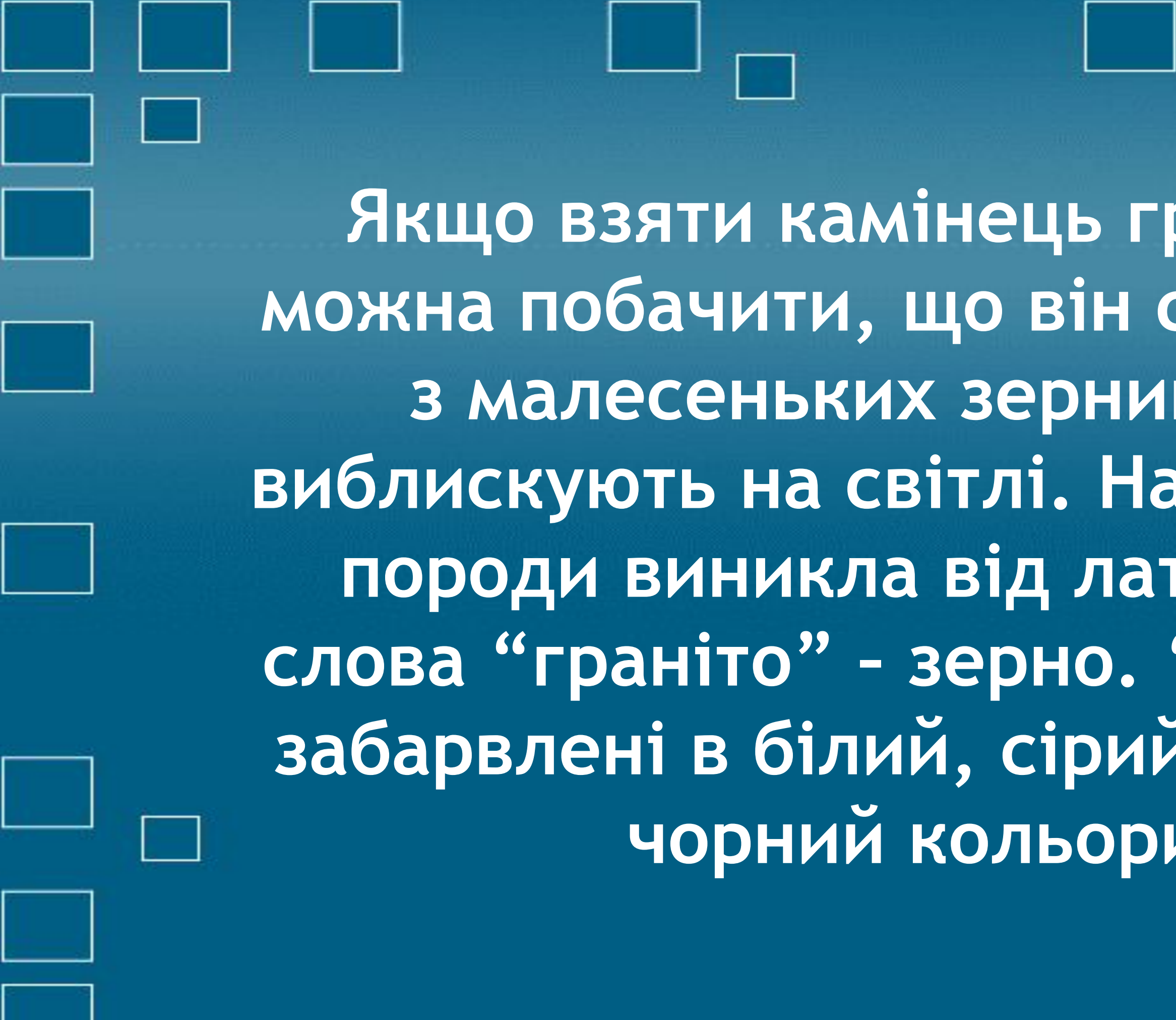
Найдрібніші частинки мають округлу форму, оскільки їх гострі краї сточувались під час переміщення в потоках води, під дією вітру.

Так утворились ***пісок, глина.***

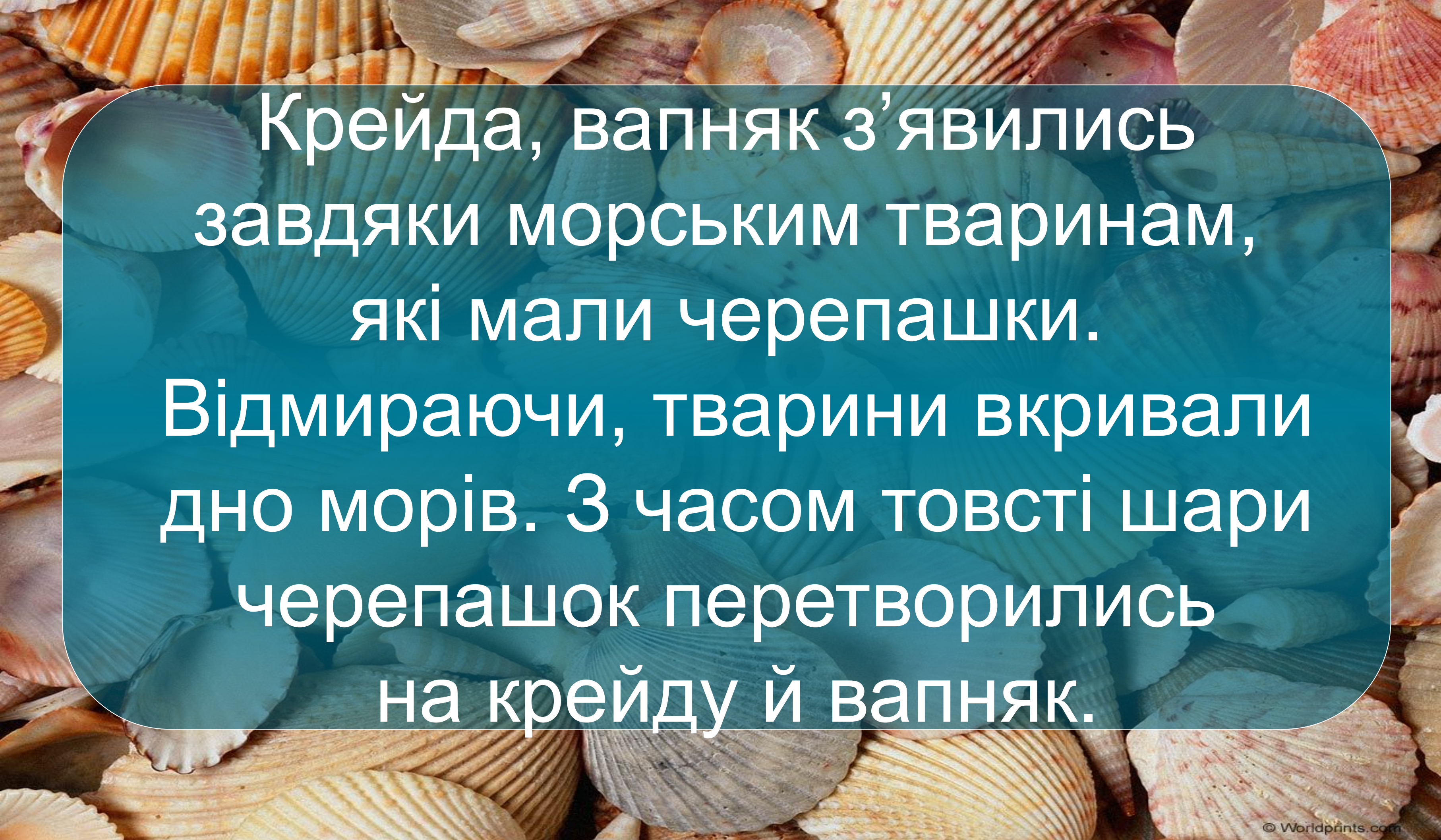
Отже,
пісок і
глина –
це гірські
породи,
але
пухкі

Вони утворились під час
руйнування щільних гірських
порід, наприклад, *граніту*,
мармуру. Це дуже тверді
речовини.

A decorative border on the left side of the slide, consisting of a vertical column of squares. The squares are arranged in a pattern that is roughly 10 squares high and 2 squares wide, with some squares missing or smaller than others, creating a stepped effect. The squares are white with a thin black outline.

Якщо взяти камінець граніту, то можна побачити, що він складається з малесеньких зернинок, які виблискують на світлі. Назва гірської породи виникла від латинського слова “граніто” - зерно. “Зернинки” забарвлені в білий, сірий, рожевий, чорний кольори.

Ці породи утворились з розплавленої речовини, що знаходиться глибоко в Землі. Їх називають породами вулканічного походження, бо утворились вони на місці вулканів. Це - граніт, базальт.

Крейда, вапняк з'явилися
завдяки морським тваринам,
які мали черепашки.

Відмираючи, тварини вкривали
дно морів. З часом товсті шари
черепашок перетворилися
на крейду й вапняк.

**В Україні добувають понад 80
різних корисних копалин. Це
багатство нашої країни.**

Місця, де у великих кількостях
залягають корисні копалини,
називають **родовищами**. Поклади
корисних копалин залягають на різній
глибині у надрах Землі. Чи бачив
хтось із вас як і де добувають корисні
копалини?

Корисні копалини, які
залягають близько до
земної поверхні добувають
відкритим способом у
кар'єрах. Так добувають
торф, залізну руду,
глину, пісок, вапняк,
граніт, мармур, пісковик.

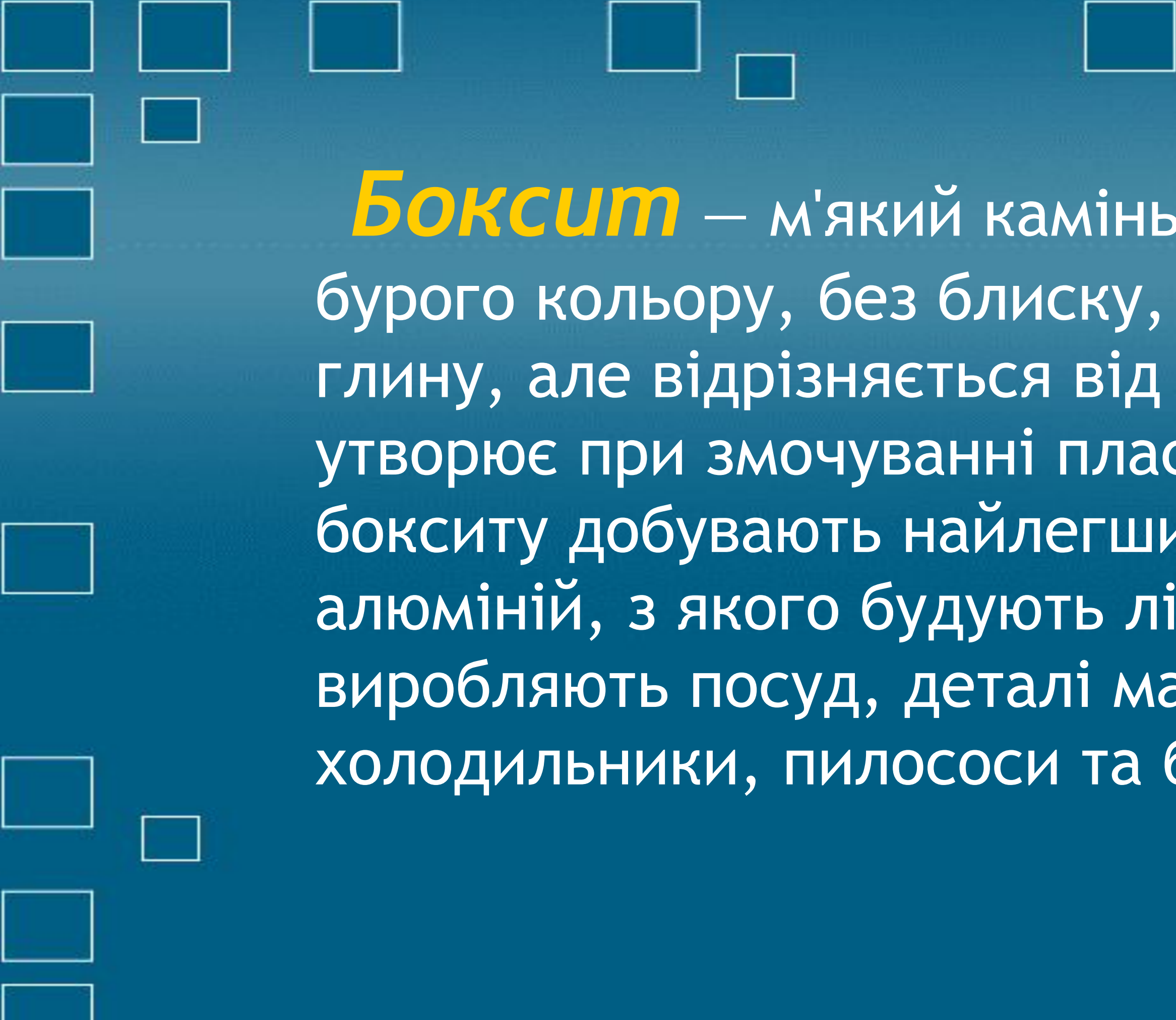
Якщо корисні
копалини залягають
глибоко під землею, то для їх
добування будують шахти або
бурять свердловини. У шахтах
добувають кам'яне і буре вугілля,
кам'яну сінь, залізну і марганцеву
руди. За допомогою свердловин
добувають нафту
і природний газ.

Родовища корисних копалин
позначають на географічній
карті за допомогою
умовних знаків.

Кожна корисна копалина має
свій умовний знак.

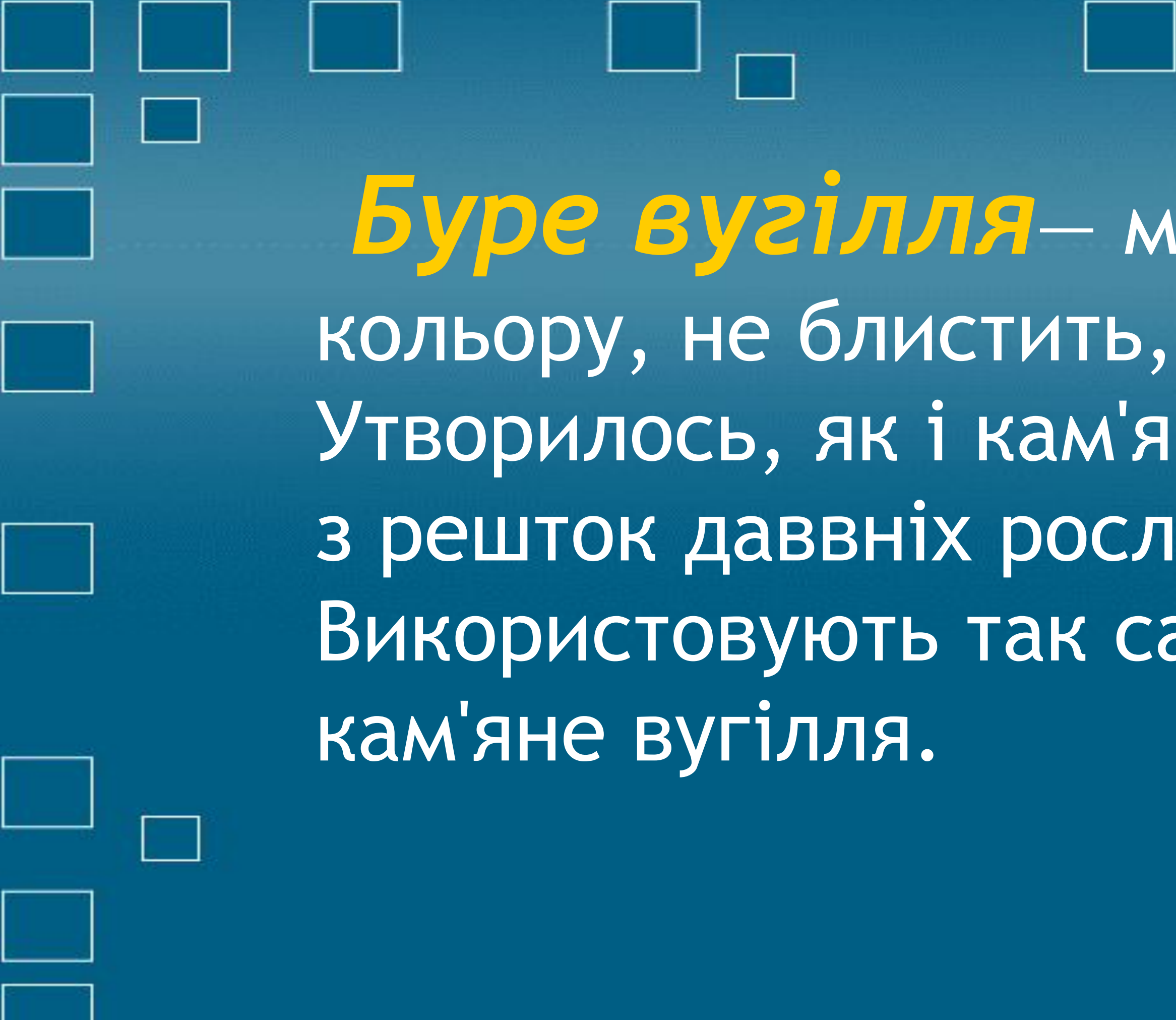
Алюмінієва руда

A decorative pattern of white-outlined squares of various sizes is arranged in a grid-like fashion on the left side of the slide. Some squares are solid white, while others are empty outlines. They are distributed across the vertical space, with some appearing in small groups and others in single rows.

Боксит — м'який камінь червоно-бурого кольору, без блиску, схожий на глину, але відрізняється від неї тим, що не утворює при змочуванні пластичної маси. З бокситу добувають найлегший метал — алюміній, з якого будують літаки, виробляють посуд, деталі машин, холодильники, пирососи та багато іншого.

боксит

A decorative pattern of white-outlined squares of various sizes is arranged in a grid-like fashion on the left side of the slide. Some squares are solid white, while others are empty outlines. They are scattered across the left margin, with some appearing in small groups and others in isolation.

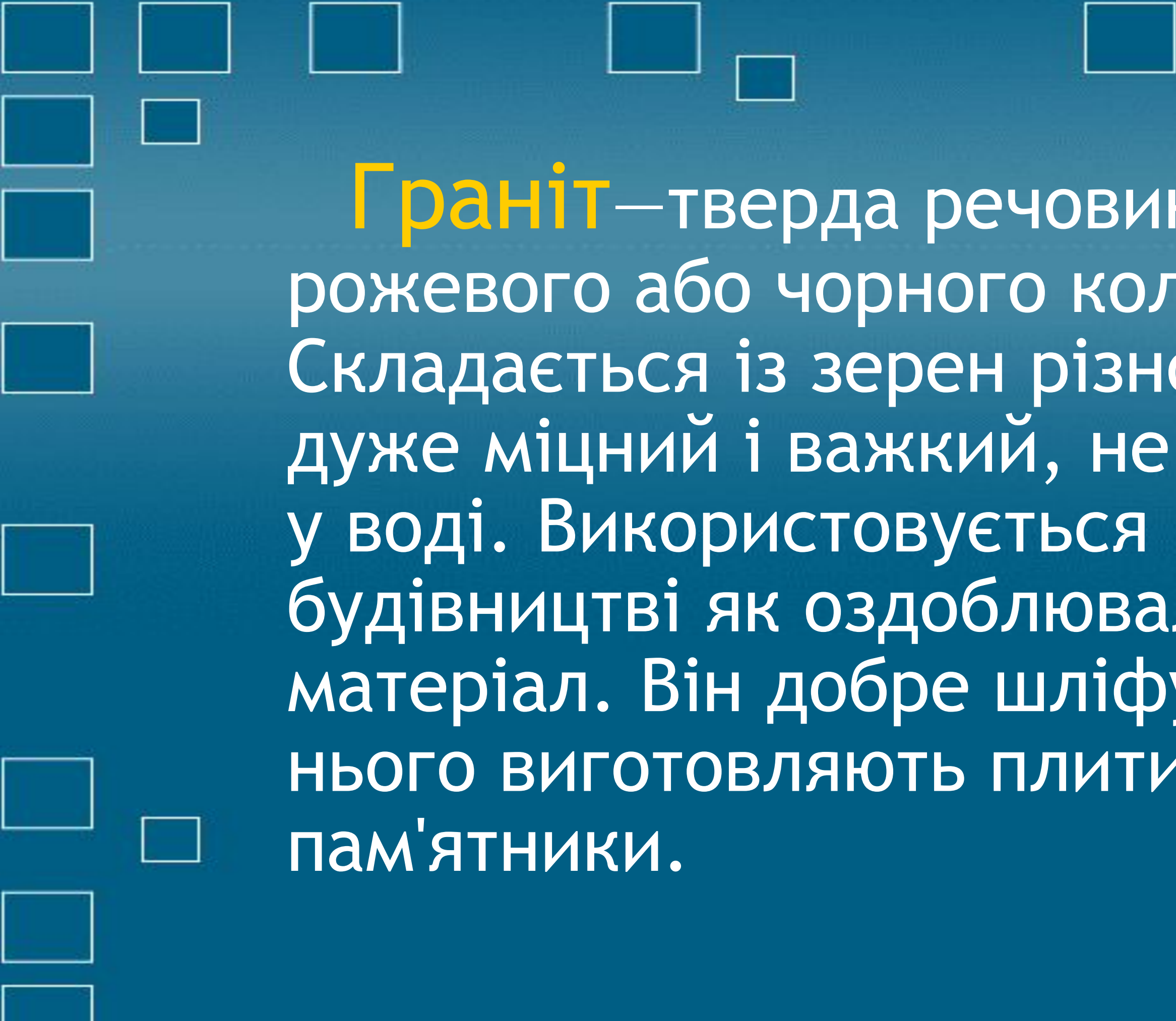
Буре вугілля— м'яке, бурого кольору, не блистить, горить. Утворилось, як і кам'яне вугілля, з решток давніх рослин. Використовують так само, як і кам'яне вугілля.

Буре вугілля

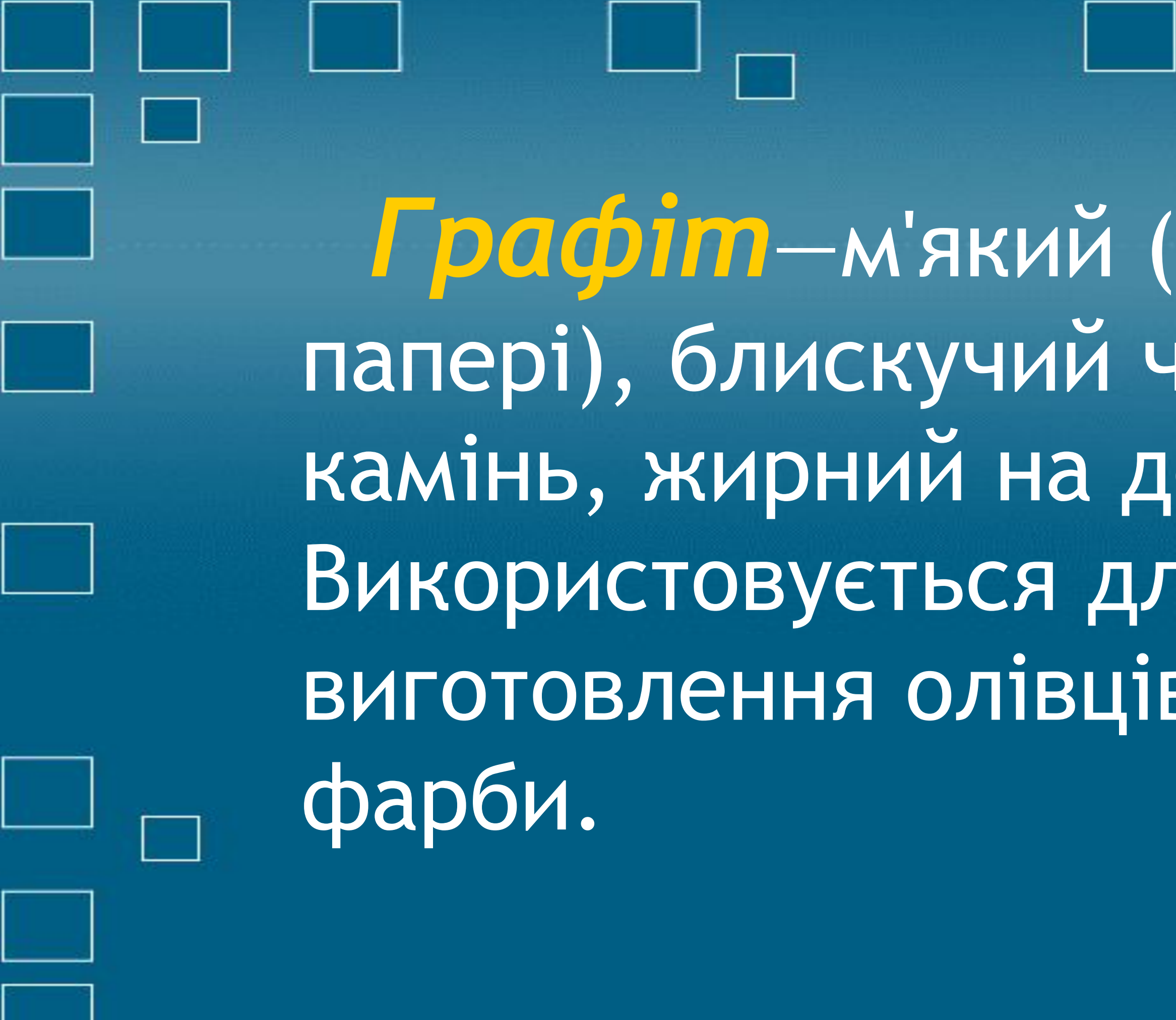
гіпс

A decorative pattern of white-outlined squares of various sizes is arranged in a grid-like fashion on the left side of the slide. The squares are of different dimensions, creating a modern, geometric background element.

Граніт—тверда речовина сірого, рожевого або чорного кольору. Складається із зерен різного кольору, дуже міцний і важкий, не розчиняється у воді. Використовується граніт у будівництві як оздоблювальний матеріал. Він добре шліфується, з нього виготовляють плити, бордюри, пам'ятники.

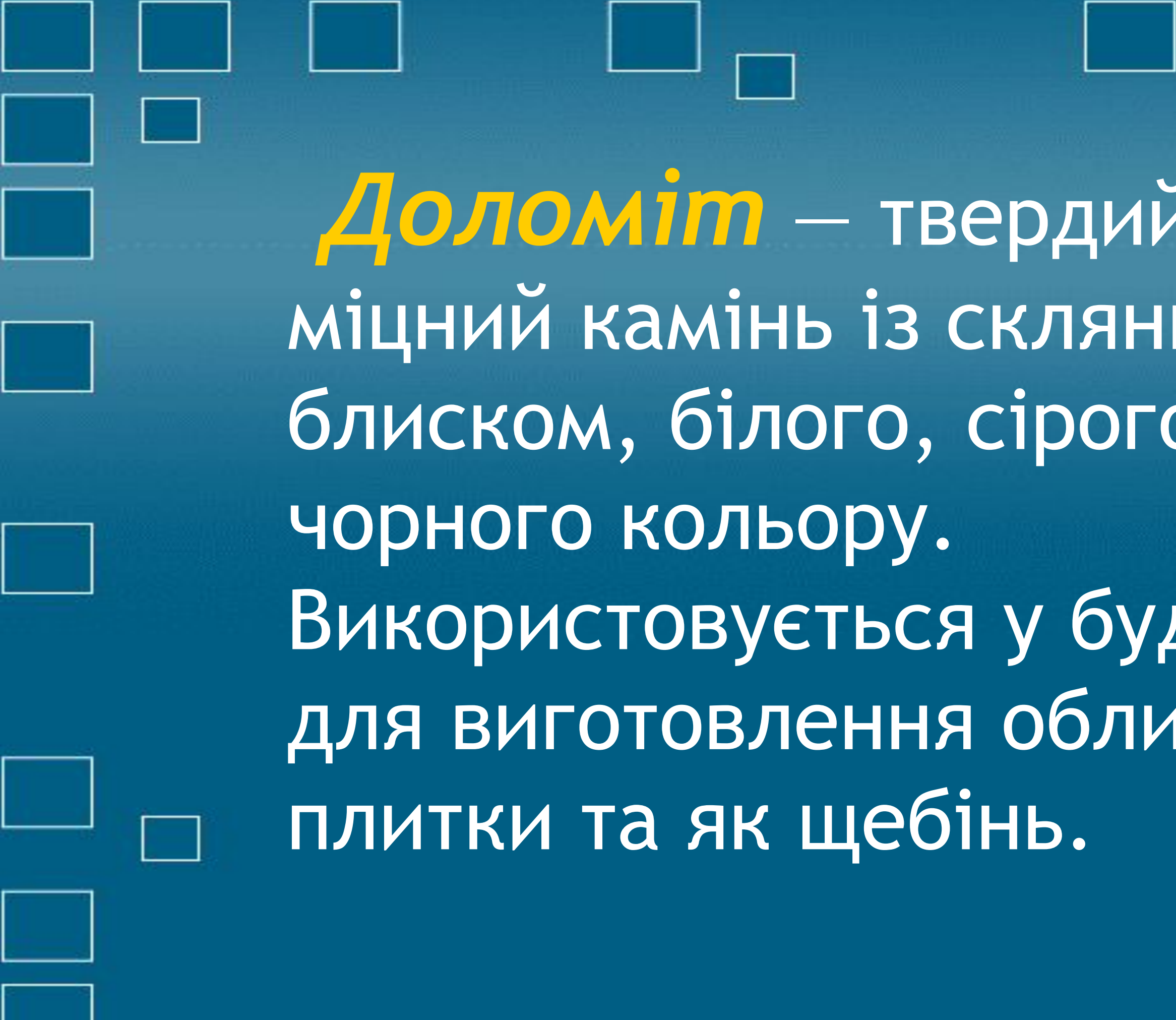
граніт

A decorative pattern of white-outlined squares of various sizes is arranged in a grid-like fashion on the left side of the slide. Some squares are solid white, while others are empty outlines. They are scattered across the left margin, with some appearing in small groups and others in isolation.

Графіт—м'який (пише на папері), блискучий чорний камінь, жирний на дотик. Використовується для виготовлення олівців, чорної фарби.

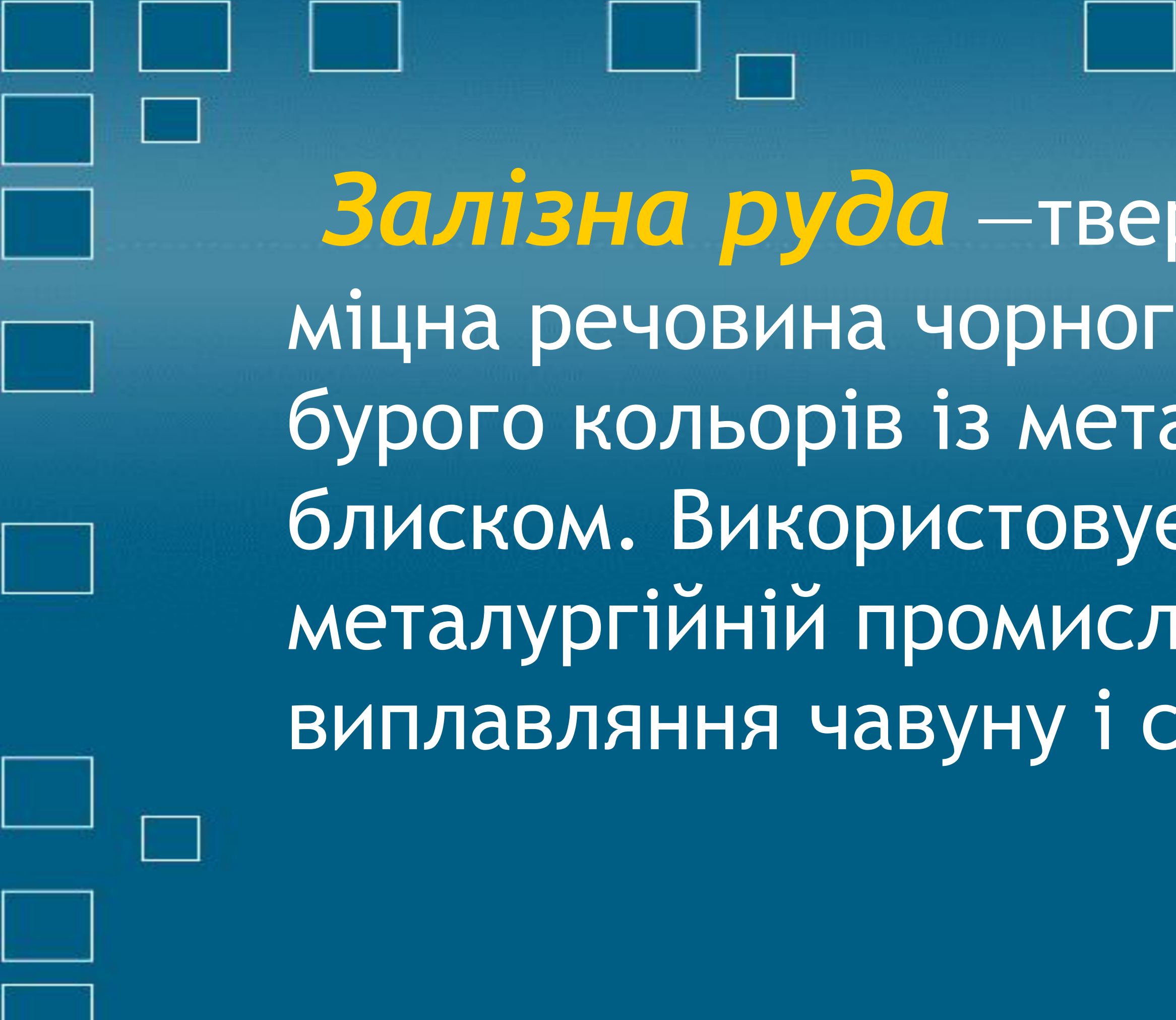
графіт

A decorative graphic on the left side of the slide consists of a grid of squares. The top row has six squares of varying sizes. The second row has two squares. The third row has one square. The fourth row has one square. The fifth row has one square. The sixth row has one square. The seventh row has one square. The eighth row has one square. The ninth row has one square. The tenth row has one square. The squares are arranged in a way that they appear to be floating or falling from the top of the slide.

Доломіт — твердий і дуже міцний камінь із скляним блиском, білого, сірого або чорного кольору. Використовується у будівництві для виготовлення облицювальної плитки та як щебінь.

ДОЛОМІТ

A decorative pattern of white-outlined squares of various sizes is arranged in a grid-like fashion on the left side of the slide. Some squares are solid white, while others are empty outlines. They are scattered across the left margin, with some appearing in small groups and others in isolation.

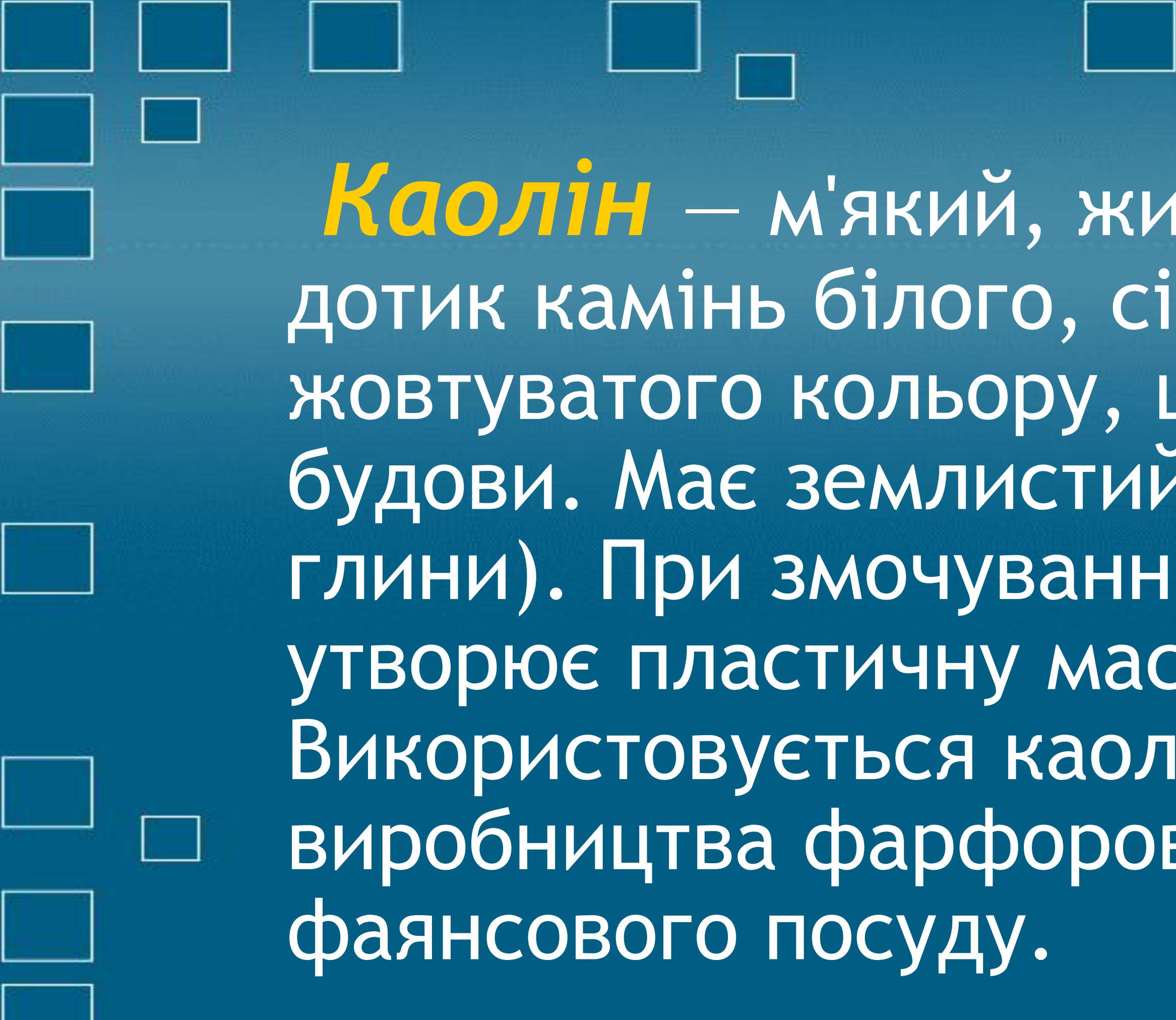
Залізна руда —тверда і дуже міцна речовина чорного, червоно-бурого кольорів із металевим блиском. Використовується у металургійній промисловості для виплавляння чавуну і сталі.

Залізна руда

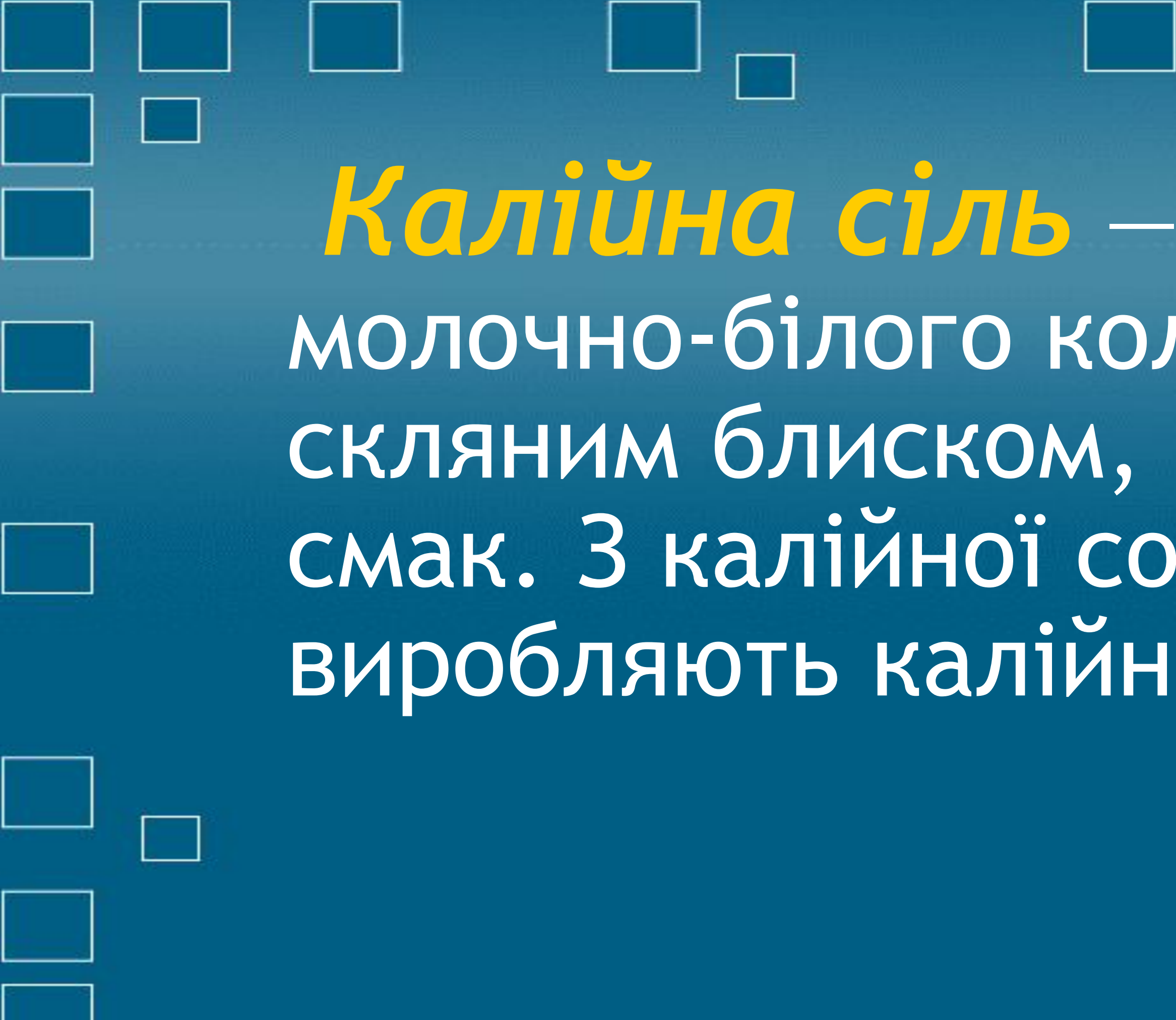
Залізна руда

A decorative graphic on the left side of the slide consists of a grid of squares. The top row has six squares of varying sizes. The second row has two squares. The third row has one square. The fourth row has one square. The fifth row has one square. The sixth row has one square. The seventh row has one square. The eighth row has one square. The ninth row has one square. The tenth row has one square. The squares are arranged in a way that they appear to be floating or falling from the top left towards the bottom right.

Каолін — м'який, жирний на дотик камінь білого, сіруватого, жовтуватого кольору, щільної будови. Має землистий запах (як у глини). При змочуванні водою утворює пластичну масу. Використовується каолін для виробництва фарфорового і фаянсового посуду.

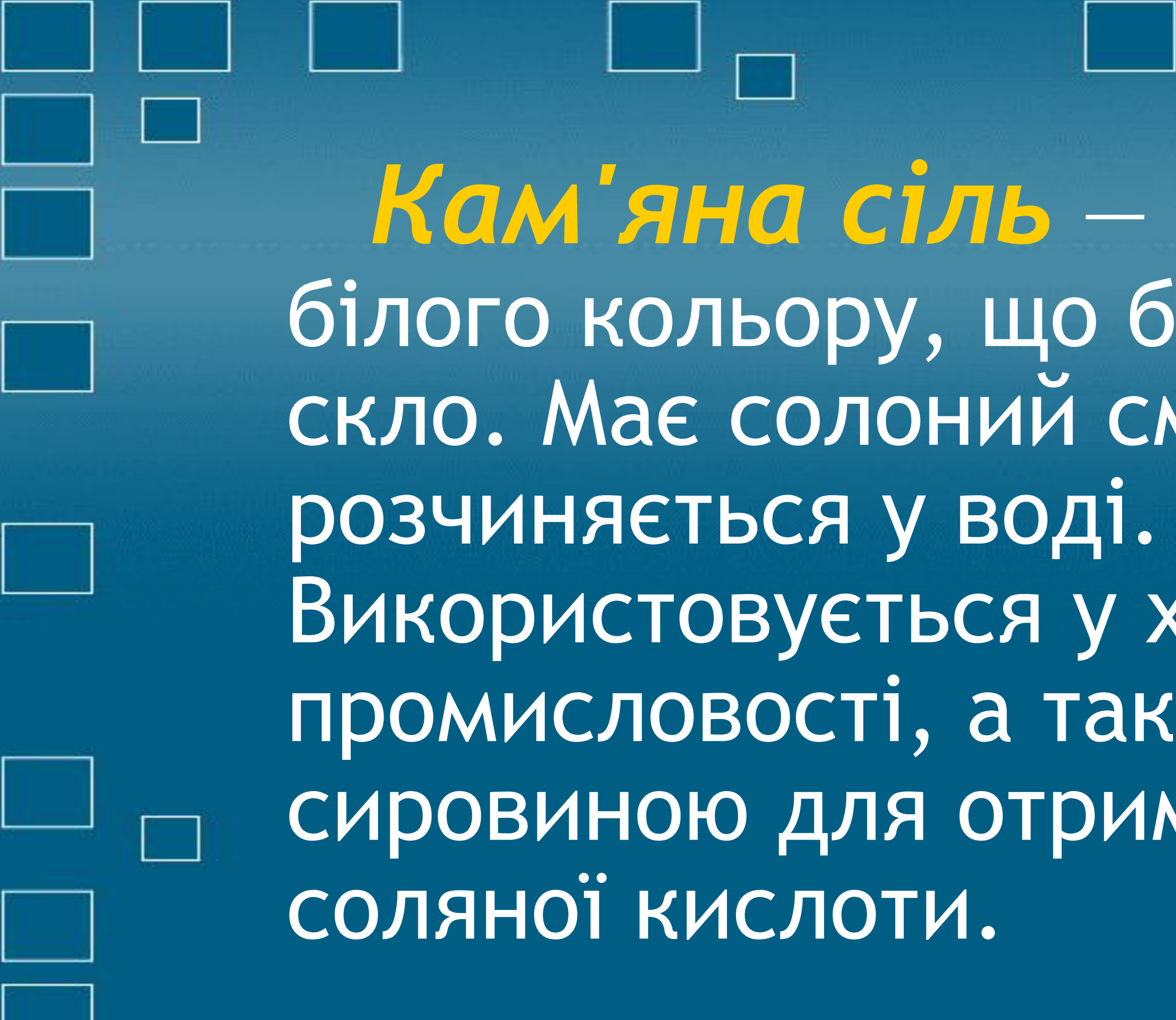
каолін

A decorative pattern of white-outlined squares of various sizes is arranged in a grid-like fashion on the left side of the slide. Some squares are solid white, while others are empty outlines. They are scattered across the left margin, with some appearing in small groups and others in isolation.

Калійна сіль — кристали
молочно-білого кольору зі
скляним блиском, гіркі на
смак. З калійної солі
виробляють калійні добрива.

Калійна сіль

A decorative pattern of white-outlined squares of various sizes is arranged in a grid-like fashion on the left side of the slide. Some squares are solid white, while others are empty outlines. They are scattered across the left margin, with some appearing in small groups and others in isolation.

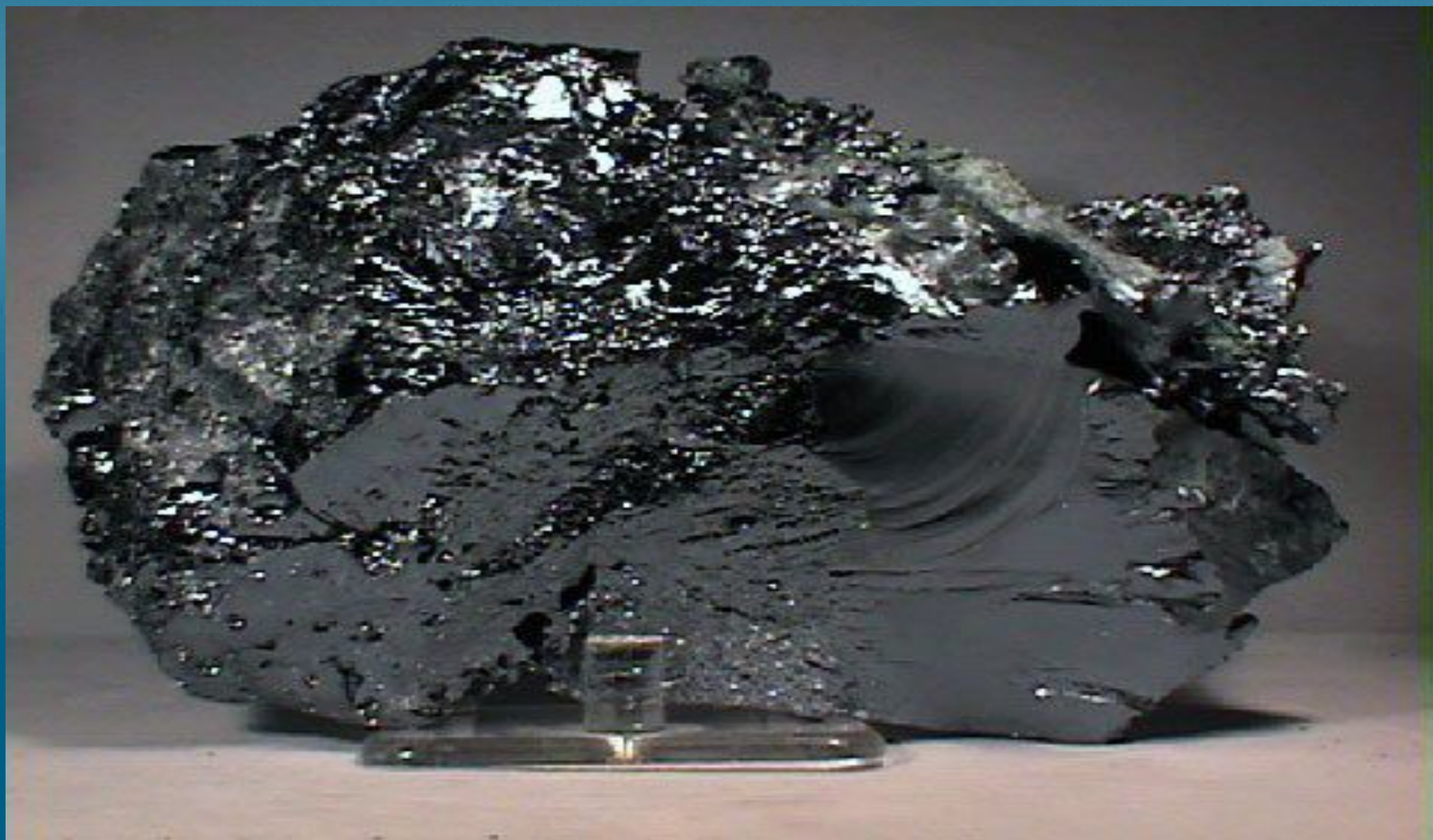
Кам'яна сіль — кристали білого кольору, що блистять, як скло. Має солоний смак, добре розчиняється у воді. Використовується у харчовій промисловості, а також є сировиною для отримання соляної кислоти.

Кристалики кам'яної солі

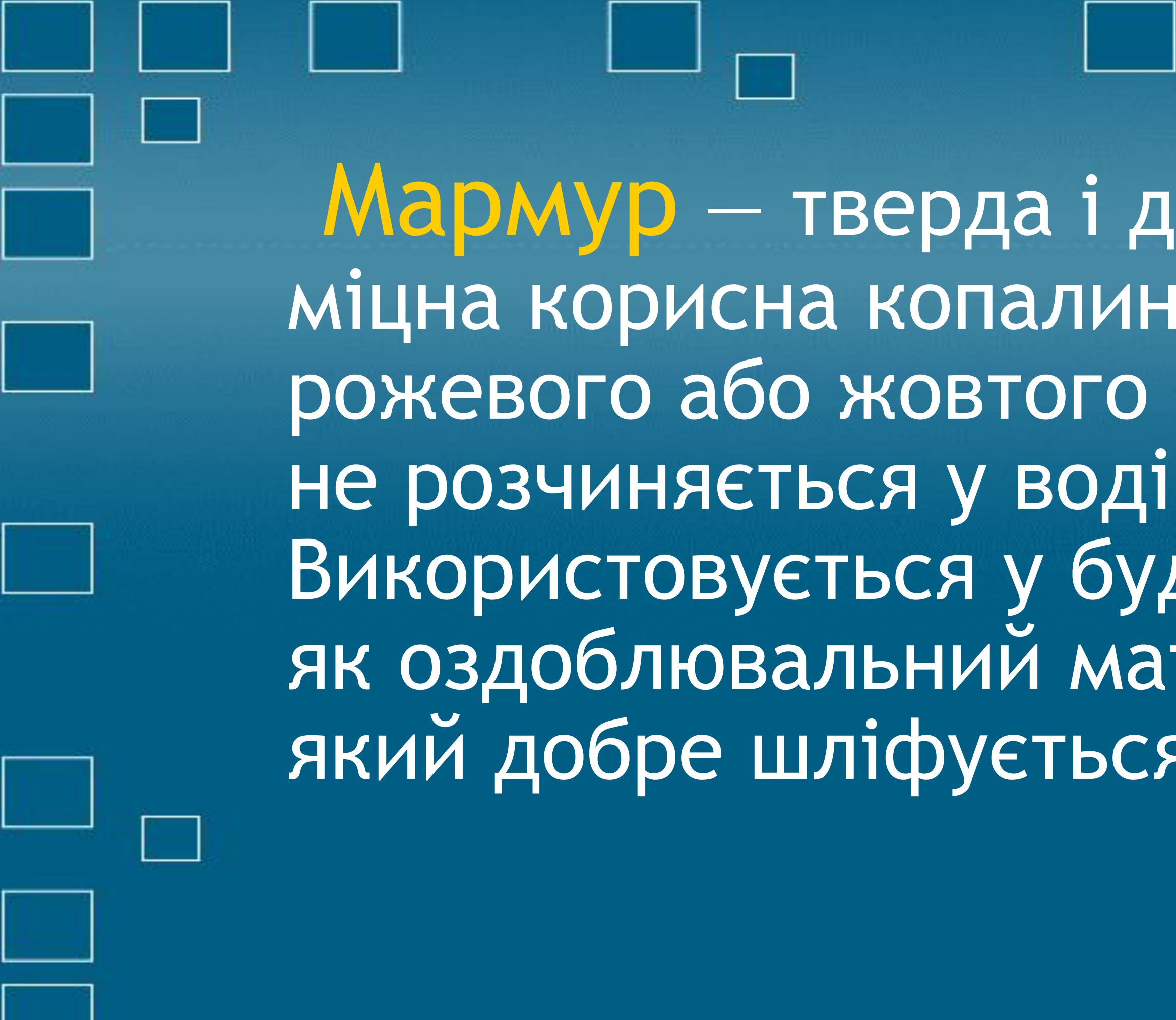
Кам`яне вугілля

кремній

кварц

A decorative pattern of white-outlined squares of various sizes is arranged in a grid-like fashion on the left side of the slide. Some squares are solid white, while others are empty outlines. They are scattered across the left margin, with some appearing in small groups and others in isolation.

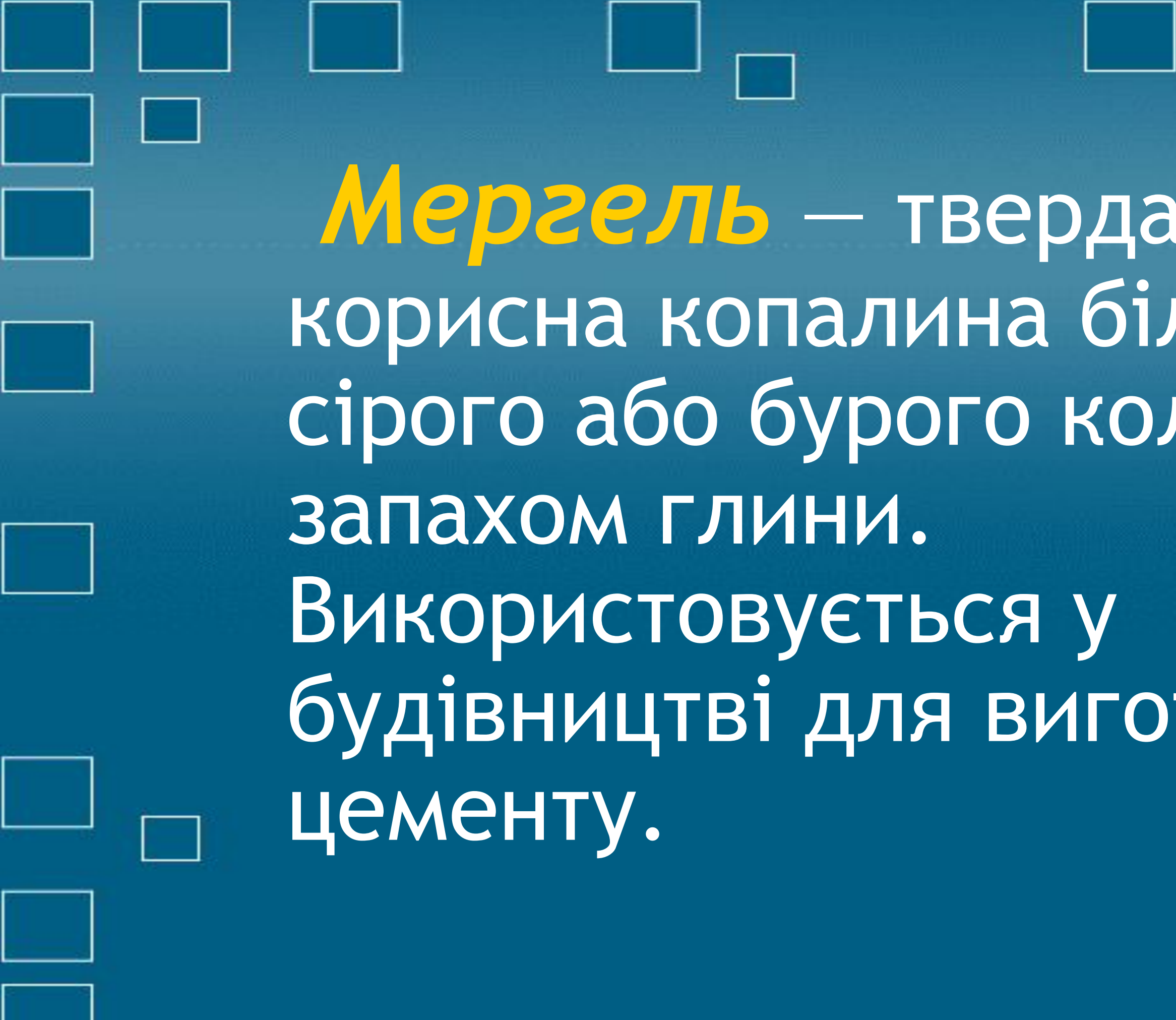
Мармур — тверда і дуже
міцна корисна копалина
рожевого або жовтого кольорів,
не розчиняється у воді.
Використовується у будівництві
як оздоблювальний матеріал,
який добре шліфується.

мармур

Мідна руда

A decorative graphic on the left side of the slide consists of a grid of squares. The top row has six squares of varying sizes. The second row has two squares. The third row has one square. The fourth row has one square. The fifth row has one square. The sixth row has one square. The seventh row has one square. The eighth row has one square. The ninth row has one square. The tenth row has one square. The squares are arranged in a way that they appear to be floating or falling from the top of the slide.

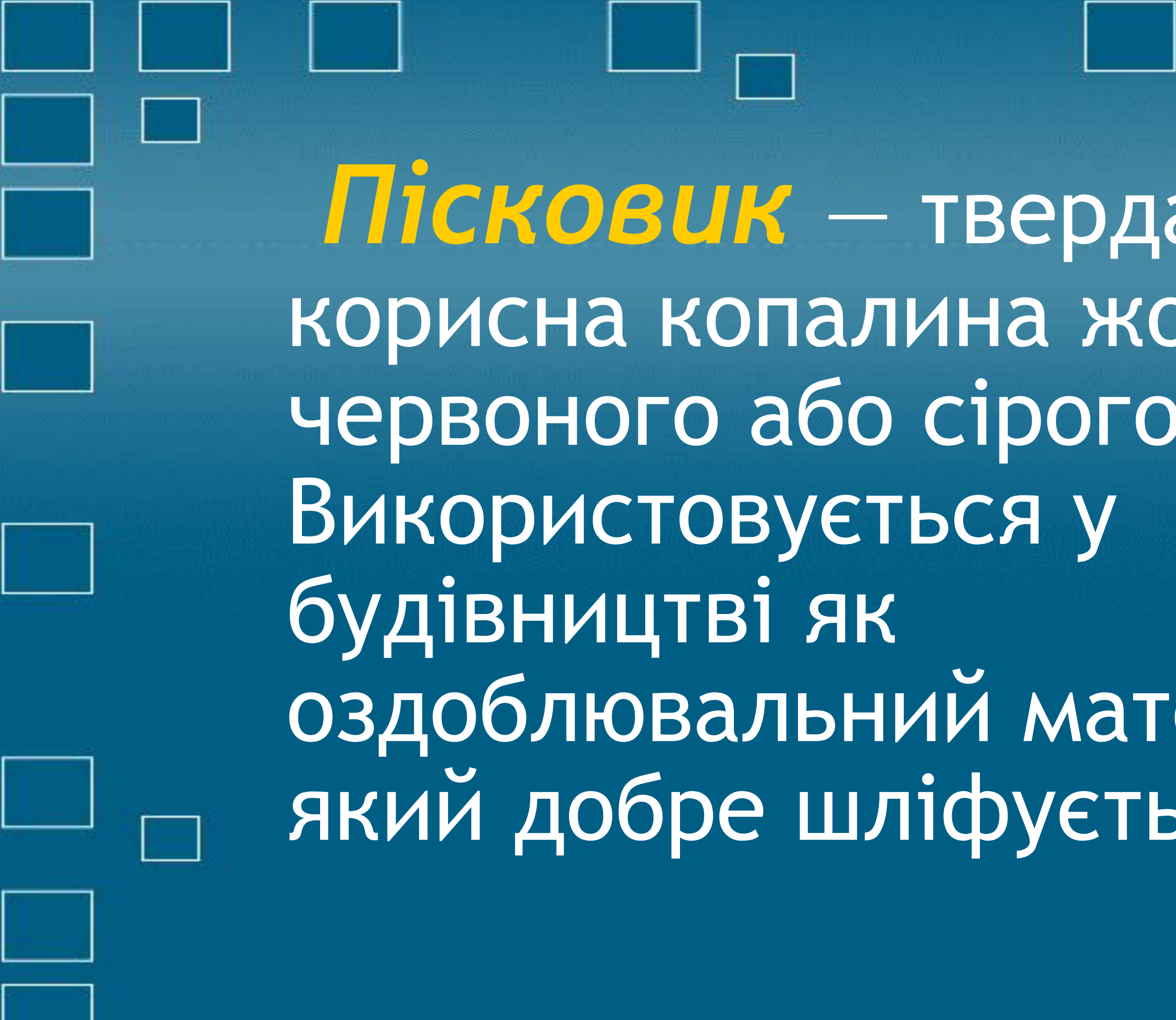
Мергель — тверда і міцна
корисна копалина білого,
сірого або бурого кольору із
запахом глини.
Використовується у
будівництві для виготовлення
цементу.

Частинки мергеля в горі

опал

A decorative graphic on the left side of the slide consists of a grid of squares. The top row has six squares of varying sizes. The second row has two squares. The third row has one square. The fourth row has one square. The fifth row has one square. The sixth row has one square. The seventh row has one square. The eighth row has one square. The ninth row has one square. The tenth row has one square. The squares are arranged in a way that they appear to be floating or falling from the top left towards the bottom right.

Пісковик — тверда і міцна
корисна копалина жовтого,
червоного або сірого кольору.
Використовується у
будівництві як
оздоблювальний матеріал,
який добре шліфується.

ПІСКОВИК

сірка

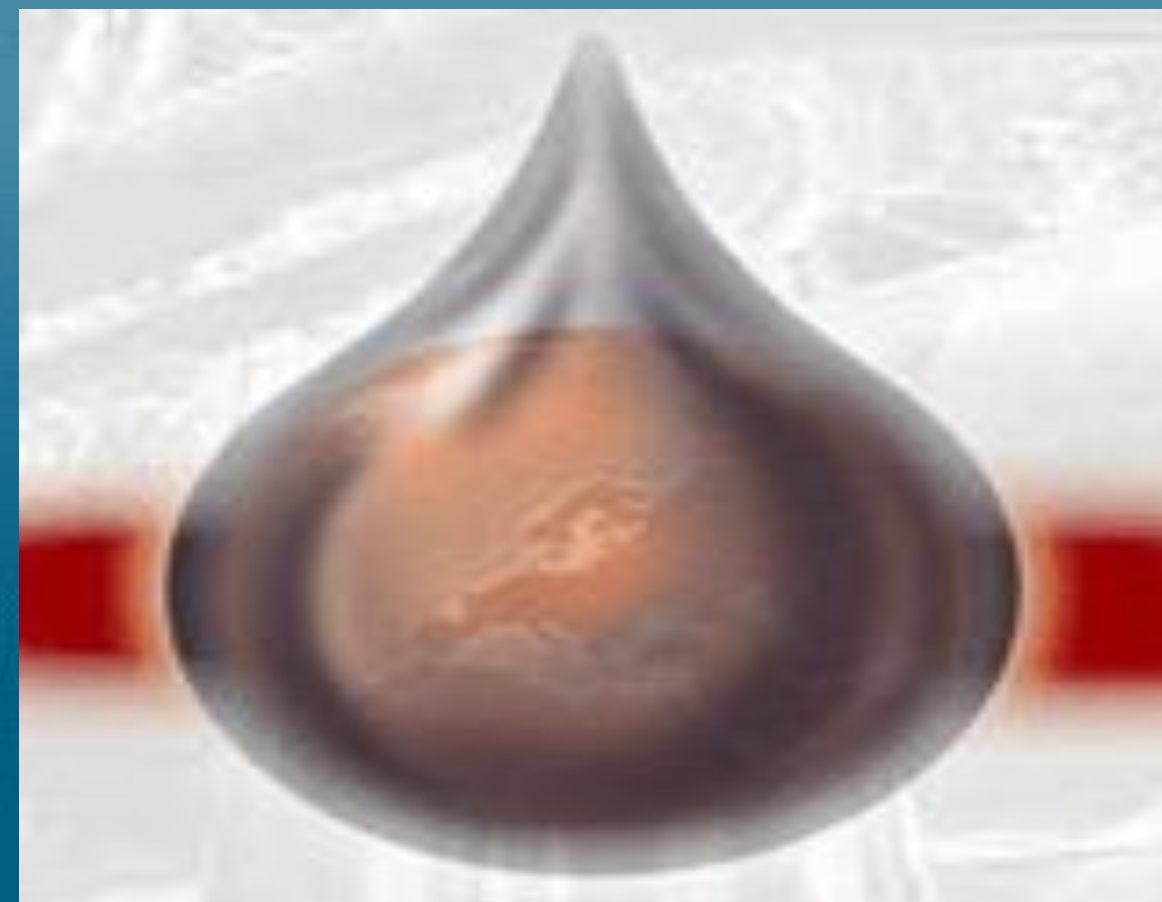
фосфор

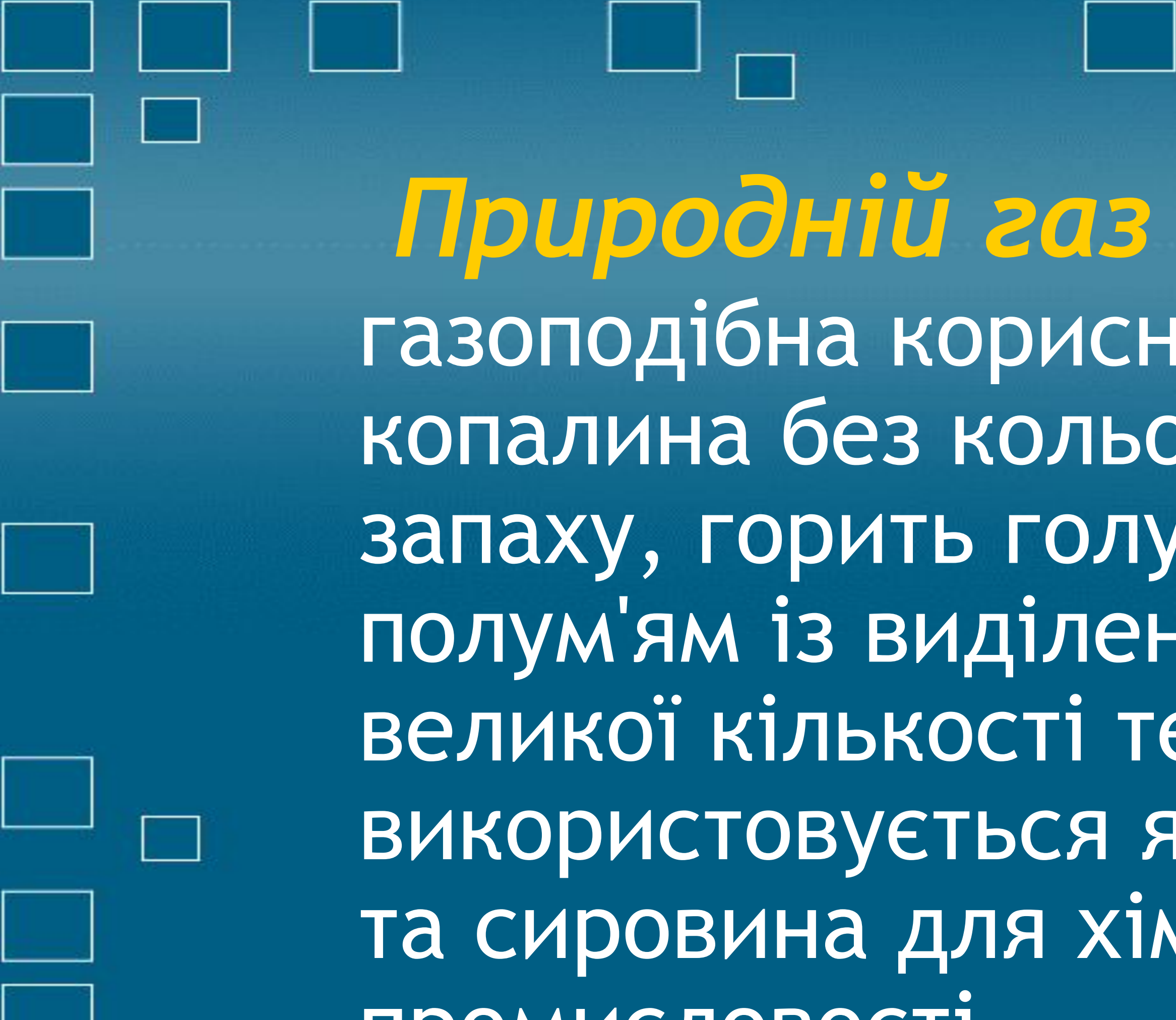
слюда

ЦИНК

нафта

A decorative graphic on the left side of the slide consists of a grid of squares. The top row has six squares of varying sizes. The second row has two squares. The third row has one square. The fourth row has one square. The fifth row has one square. The sixth row has one square. The seventh row has one square. The eighth row has one square. The ninth row has one square. The tenth row has one square. The squares are arranged in a way that they appear to be floating or falling from the top of the slide.

Природний газ —

газоподібна корисна
копалина без кольору і
запаху, горить голубим
полум'ям із виділенням
великої кількості тепла,
використовується як паливо
та сировина для хімічної
промисловості

Природный газ

нафта

мармур

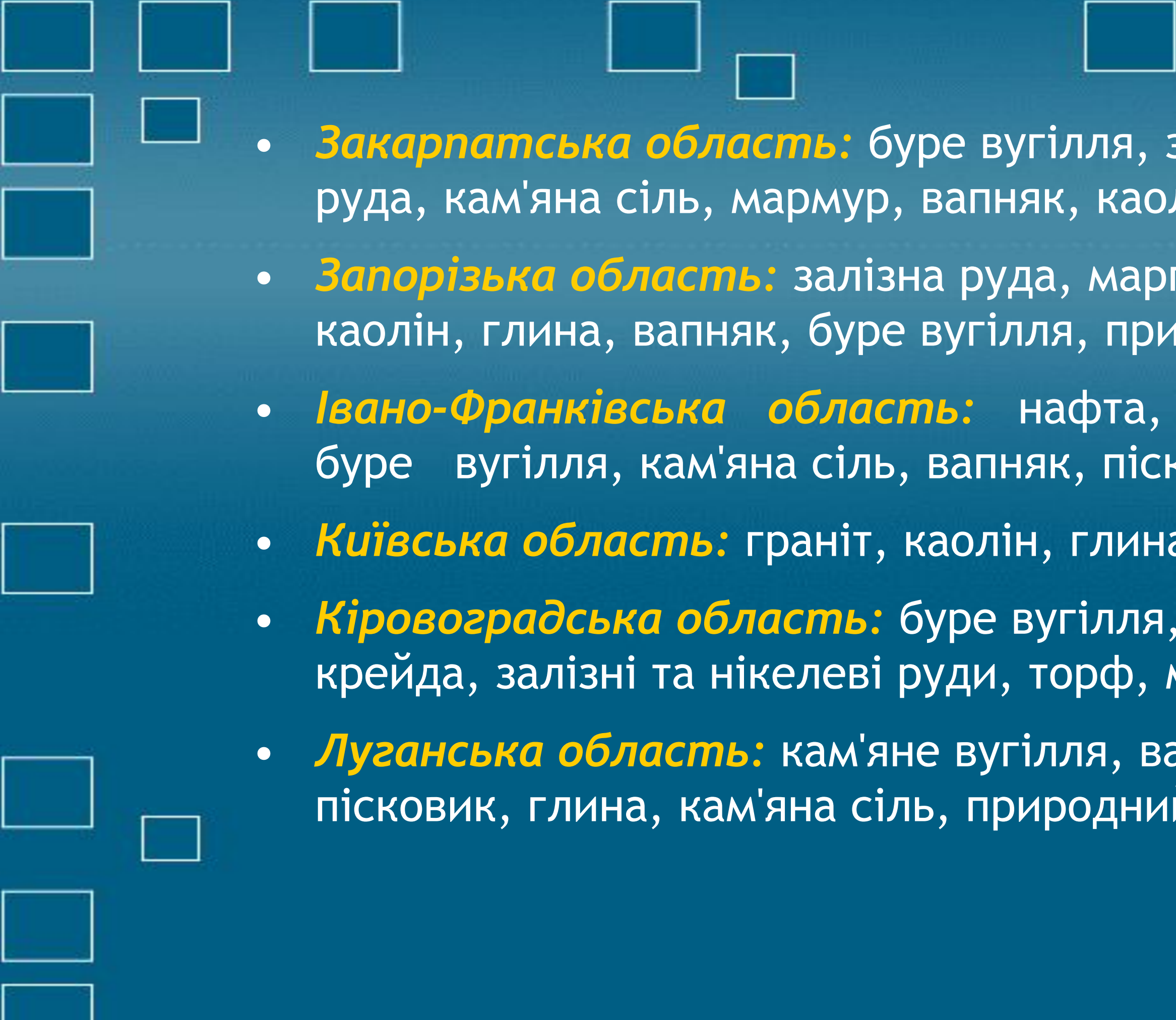

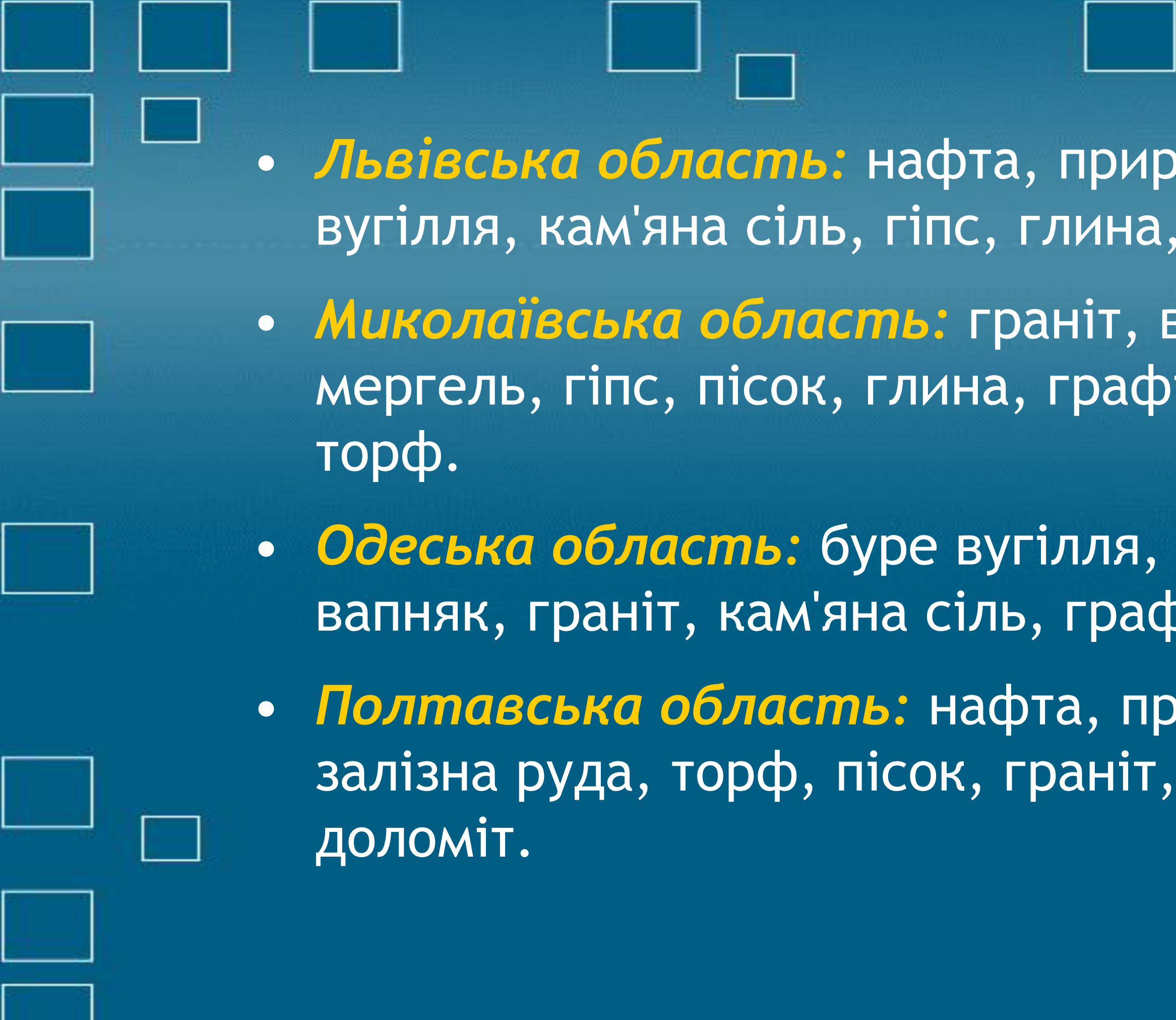
Из мрамору

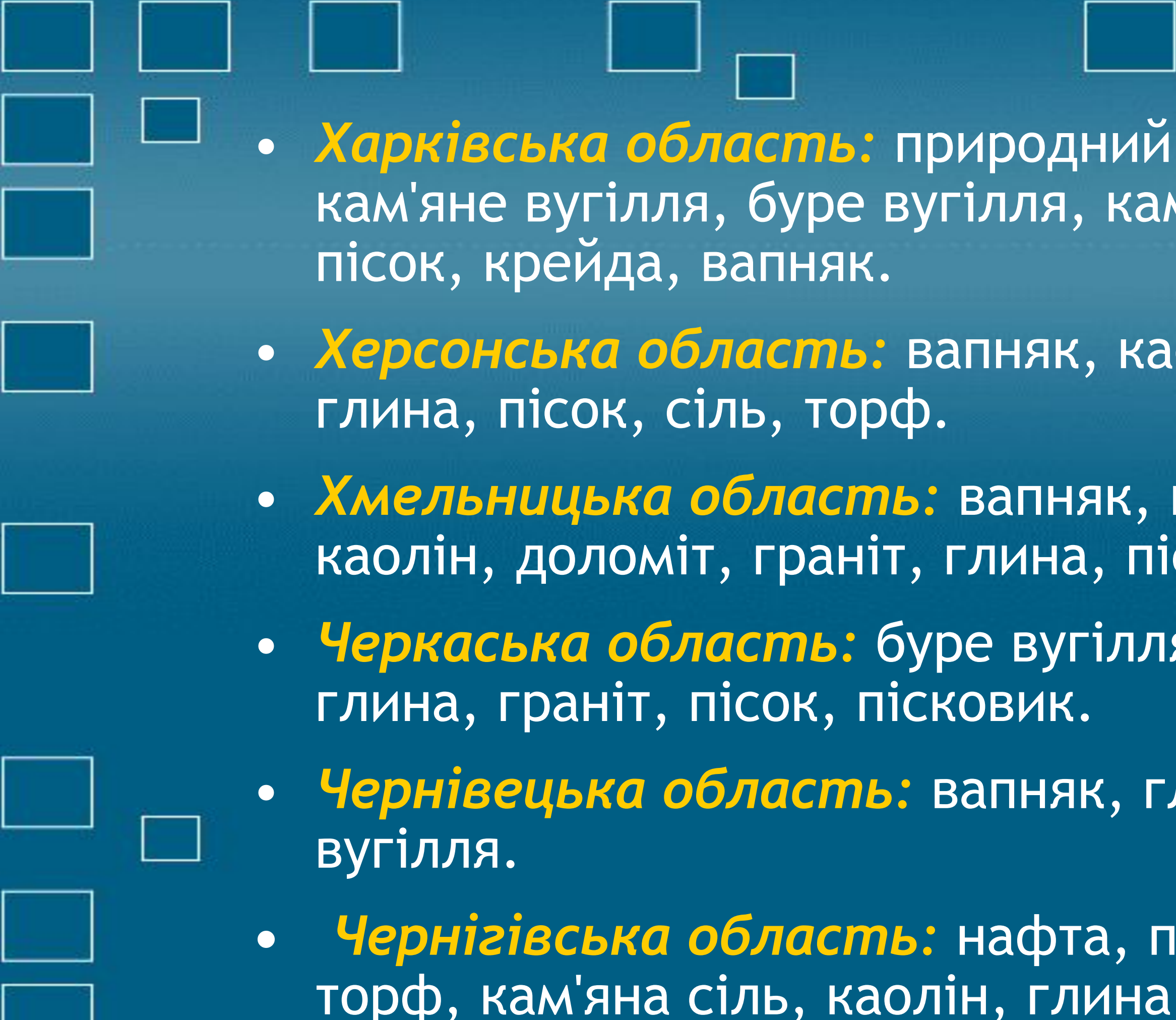

Из мрамору

-
- **АР Крим:** залізна руда, сіль, вапняк, природний газ, мергель, доломіт.
 - **Вінницька область:** каолін, граніт, вапняк, торф, мергель.
 - **Волинська область:** кам'яне вугілля, торф, вапняк, глина, крейда, пісковик.
 - **Дніпропетровська область:** залізна руда, марганцева руда, каолін, нікелеві руди, боксити, кам'яне та буре вугілля, нафта, газ.
 - **Донецька область:** кам'яне вугілля, кам'яна сіль, доломіт, вапняк, глина, гіпс, каолін, граніт, крейда.
 - **Житомирська область:** буре вугілля, торф, залізна руда, нікелева руда, граніт, мармур, глина, пісок.

-
- **Закарпатська область:** буре вугілля, залізна руда, мідна руда, кам'яна сіль, мармур, вапняк, каолін.
 - **Запорізька область:** залізна руда, марганцева руда, граніт, каолін, глина, вапняк, буре вугілля, природний газ.
 - **Івано-Франківська область:** нафта, природний газ, буре вугілля, кам'яна сіль, вапняк, пісковик, глина, гіпс.
 - **Київська область:** граніт, каолін, глина, пісок, торф.
 - **Кіровоградська область:** буре вугілля, графіт, граніт, крейда, залізні та нікелеві руди, торф, мергель.
 - **Луганська область:** кам'яне вугілля, вапняк, крейда, пісковик, глина, кам'яна сіль, природний газ.

-
- **Львівська область:** нафта, природний газ. кам'яне вугілля, кам'яна сіль, гіпс, глина, вапняк, мергель.
 - **Миколаївська область:** граніт, вапняк, каолін, мергель, гіпс, пісок, глина, графіт, бере вугілля, торф.
 - **Одеська область:** буре вугілля, пісок, глина, вапняк, граніт, кам'яна сіль, графіт.
 - **Полтавська область:** нафта, природний газ, залізна руда, торф, пісок, граніт, торф, мергель, доломіт.

-
- **Харківська область:** природний газ, нафта, кам'яне вугілля, буре вугілля, кам'яна сіль, глина, пісок, крейда, вапняк.
 - **Херсонська область:** вапняк, каолін, мері ель. глина, пісок, сіль, торф.
 - **Хмельницька область:** вапняк, гіпс, крейда, каолін, доломіт, граніт, глина, пісок, торф.
 - **Черкаська область:** буре вугілля, торф, каолін, глина, граніт, пісок, пісковик.
 - **Чернівецька область:** вапняк, глина, пісок, буре вугілля.
 - **Чернігівська область:** нафта, природний газ, торф, кам'яна сіль, каолін, глина, графіт, вапняк,